

Kennedy atšaukė karių šeimų grąžinimą iš užjūrio kraštų

Prez. Kennedy antroje konferencijoje paskelbė, kad jis atšaukė Eisenhowerio administracijos nutarimą pusiau sumažinti užjūriuose esančių amerikiečių karių šeimų skaičių.

Kennedy pareiškimu, gynybos sekr. McNamara surašęs kitų būdų išlaidoms užsieniuose sumažinti. Karių šeimų grąžinimo klausimas buvo per daug opus, ir Pentagonas viešpatavo susirūpinimas, jog dėlto galinti nukentėti karių moralė.

Pentagonas, kaip patiriama, nutaręs suvaržyti užjūriuose esančių karių ir jų šeimų išlaidas kitose srityse, pvz., uždraudžiant pirkti užsieninius automobilius, baldus ir virtuvų įrengimus arba atostogų metu ekskursuoti po kitus kraštus. Ligšiol daug karių ir jų šeimų savo atostogas išnaudodavo kelionėms po Europą ir Tolumuotus Rytus; dabar tos kelionės bus varžomos, siekiant sumažinti dolerio plaukimą kitus kraštus.

Užjūriuose šiuo metu yra apie 486,700 karių šeimų narių, kurių 200,000 buvo įsakyta grąžinti į JAV, pradedant vasario 1 d.

PRIEMONĖS ŪKINIAM ATOSLŪGIUI MAŽINTI

Toliau prez. Kennedy paskelbė keletą priemonių ūkiniam atoslūgiui švelninti: maisto kuponų dalinimą penkiuose chroniško darbo rajonuose, paskubintą veteranų gyvybės draudimo dividendų mokėjimą ir FHA garantuotų paskolų palūkanų sumažinimą ketvirčiu nuošimčio.

Prezidentas pareiškė, kad ūkinis atoslūgis nesąs toks stiprus, jog reiktų sumažinti mokesčius. Jis, be to, esąs linkęs pakelti pašto tarifus ir gazolino mokesčius.

AR SUSITIKS SU CHRUSČIOVU

Spaudos konferencijoje laikraštininkai keliais atvejais klausinėjo apie amb. Stevensonso pareiškimą dėl netrukus galimo prezidento susitikimo su Chruščiovu. Kennedy pareiškė, kad Stevensonas tą pareiškimą padaręs, nesitardamas su juo, jis neturįs žinių, ar Chruščiovas planuoja atvykti į JAV, todėl reikią laukti, kol paaiškės.

Tuo tarpu CBS paskelbė, kad sovietų ambasada plačiai kalbanti apie Chruščiovo atvykimą, kaip tikrą dalyką, tik, esą, dar reikią "kai ką" išsiaiškinti su valstybės departamentu. Baltieji Rūmai paskelbė, kad JAV ambasadorius Thompsonas iškvietas į Washingtoną, kur atvyks vasario 8 dieną. Oficialiai nuneigiamą, kad ta kelionė turėsianti paruošti kelią Chruščiovo susitikimui su Kennedžiu.

Esą, Kennedy norėtų pirmą susitikti ir pasitarti su sąjunginių kraštų vadais ir pasirošimai susitikimams su Macmillanu, De Gaulle, Adenaueriu bei Japonijos Ikeda jau esą pradėti.

PAŽIŪRA DĖL BERLYNO NEPASIKEITĖ

Aplamai, kaip prez. Kennedy pareiškė, JAV pozicijos užsieniuose esančios "mažiau patenkamos, negu praeitą rudeni". Korespondentai iškėlė klausimą dėl Berlyno problemos nepaminėjimo prieš kelias dienas Kongresui pasakytoje kalboje, kas Vak. Vokietijoje iššaukė didelį nervingumą ir sukėlė spėliojimų, kad dabartinė JAV administracija linkusi Berlyną "paaukoti". Prez. Kennedy aiškino, kad JAV pozicija tuo klausimu likusi, kaip ankstesnės administracijos užbrėžta pažiūra Berlyno klausimu nėra pasikeitusi.

FRANCO ĮGALIOJINIS PARYŽIUJE

Ispanijos kariuomenės štabo viršininkas Gunož Grandes atvyko į Paryžių eilei slaptų pasitarimų su Prancūzijos politikais ir aukštaisiais karininkais.

Grandes yra ispanų falangistų generalinis sekretorius ir iš dalies atsakingas už griežtas represijas respublikonų atžvilgiu, generalisimui Francui užėmus valdžią. Karo metu jis vadovavo garsiąjai "Azul" divizijai, kovojusiai Rusijoje. Todėl Paryžiuje laukiama socialistų ir komunistų triukšmo.

Bet Prancūzijos vyriausybei šis vizitas yra labai svarbus. Jį iššaukė portugalų laivo Santa Maria pagrobimas, kuris išjudino abiejų režimų opoziciją Portugalijoje ir Ispanijoje. Generolas Delgado, kuris sukilėlių paskelbtas egziliu Portugalijos prezidentu, ir Henrique Galvao, laivą pagrobusių sukilėlių vadas, pabrėžė, kad jis esą užsibrėžė "išlaisvinti" ne tik Portugaliją, bet ir visą Iberijos pusiasalį. Neramumai Portugalijoje ir Ispanijoje nepaprastai pakenkė dabartinei prez. De Gaulle politikai, siekiančiai Europos stabilumo ir ūkinio suvienijimo.

* LAIVĄ SANTA MARIA pagrobusi sūkilėliai po ilgų derybų su Brazilijos vyriausybės atstovais pagaliau pradėjo išleisti į Recife uostą keleivius, kurie 12 dienų prieš savo norą turėjo "grožėtis" Karaibų jūra. Bet laivo įgulos nariai greičiausiai nebūsią išleisti iš laivo ir turėsią dalyvauti "suklimate", laivui grįžtant į tarptautinius vandenis. Tuo tarpu neturima žinių, kuria kryptimi laivas pasuks, iškelės krantan civilius keleivius.

* NATO gen. sekr. Paul Henri Spaak paskelbė atsistatydinęs iš pareigų ir grįžęs į Belgijos politinį gyvenimą kovo mėnesį. Tikroji jo rezignacijos priežastis nepasakelta.

PAVYKĘ BANDYMAI

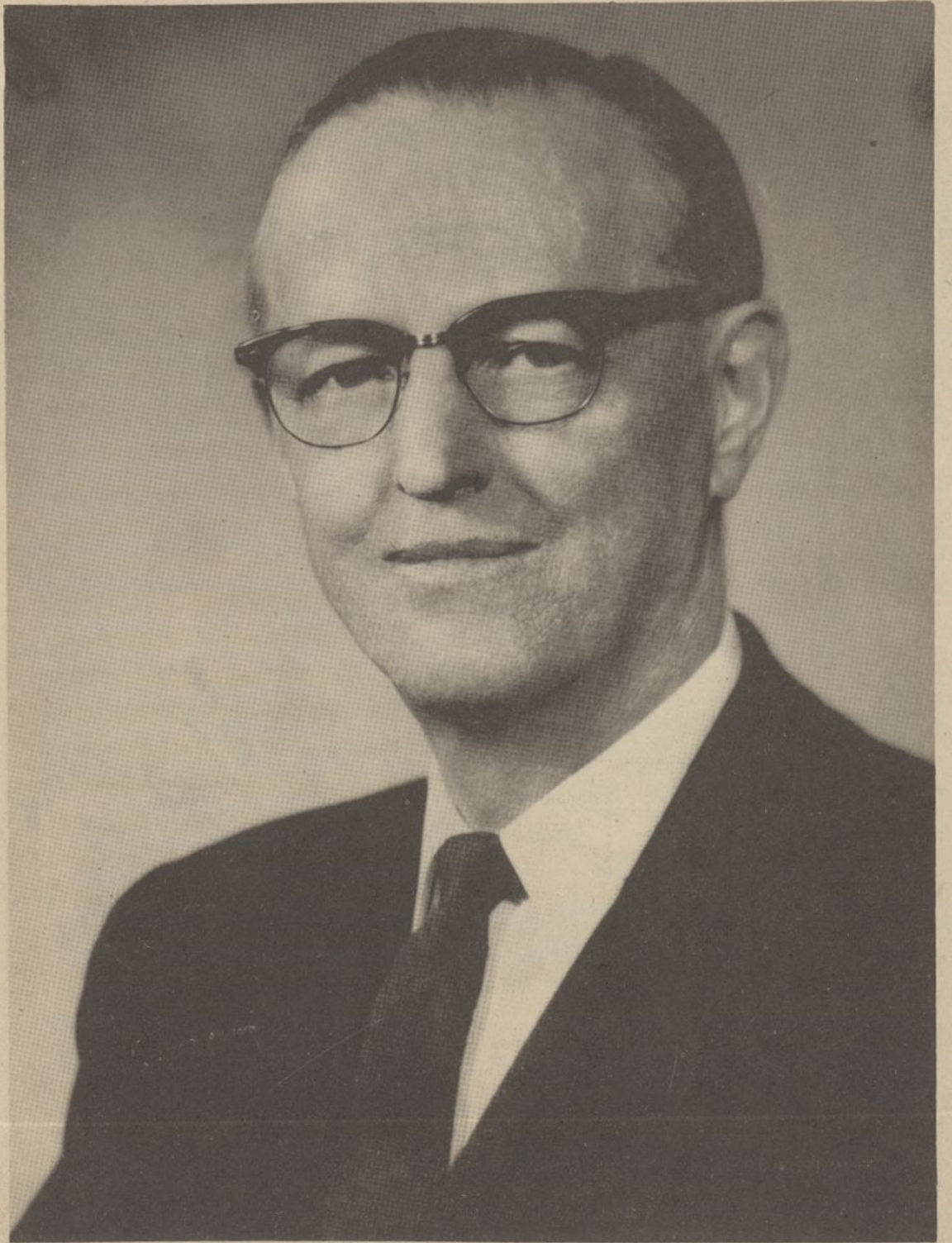
Šiomis dienomis labai sėkmingai atlikti amerikinių raketų bandomieji iššovimai yra laikomi dideliu šuoliu JAV erdvės tyrinėjimų ir gynybos programose.

JAV karo aviacija išbandė pirmąją kietu kuru varomą trijų dalių tarpkontinentinę balistinę raketą Minuteman (veikimo radiusas 6,300 mylių), kuri kildė vandenynne numatyta taikinį.

Ši raketa greičiausiai taps vienu iš pagrindinių JAV gynybos ginklų, nes jos gamyba esanti kelis kartus pigesnė, negu pvz. Polaris raketos, ir ją lengviau gaminėti masiškai. Šimtus paruoštų šio tipo raketų numatoma turėti po žeminėse iššovimo bazėse, pradedant 1962 metų vasara, ir judančiose platformose -- "prekinuose traukiniuose" -- metais vėliau.

Diena anksčiau karo aviacija sėkmingai iššovė į erdvę beždžionę, kuri "sveika ir laiminga" grįžo Merkurijaus kapsulėje -- inde, kuriame numatoma erdvę leisti pirmąjį astronautą. Šis sėkmingas bandymas padidino viltis, kad pirmasis amerikietis neilgą kelionę per erdvę galės atlikti labai netolimoje ateltyje. Amerikiečiai yra anksčiau atlikę eilę erdvės kelionės bandymų su gyvuliais, bet nė vienas jų neturėjo tiesioginio ryšio su programa išleisti erdvėn žmogų.

Tą pačią dieną JAV karo aviacija sėkmingai iššovė erdvėn bandomąjį žvalgybos satelitą Samos II. Pirmasis bandymas nepasisekė spalio 11, bet dabartinis vispusiškai pateisinęs dėtas

Dr. WALTER H. JUDEL, kongreso atstovas iš Minnesotos, praeitais metais respublikonų konvencijoje buvęs vyriausioju kalbėtoju, kalbės Vasario 16 minėjime Chicagoje, kuris įvyks vasario 19 d. Marijos mokyklos patalpose.

Vasario 16 Chicagoje ruošia Olio pramintomis pėdomis

Kai dar buvo gyvas taurus lietuvis Ant. Olis, Lietuvos konsulas Dr. Petras Daužvardis turėdavo galimybės Vasario 16-tos progą suruošti kitų valstybių konsulams priėmimą - banketą. Tuo būdu buvo prisimenami

Lietuvos laisvės reikalai, su visais konsulsais palaikomi ryšiai ir neva atsiliepinama, už kitų pakvietimus jų tautinėse šventėse.

Po A. Olio mirties tai buvo užmiršta, nes tam reikalui nebuvo pinigų. Šis opus

reikalas kelis metus buvo aptariamas Chicagos Amer. Liet. Taryboje, bet vis buvo atsimušta į nepalankius vėjus.

Šiais metais, kai Tarybos vadovybę perėmė Chicagos A. L. Tautinės S-gos skyriaus veikėjai, pirmininkas Dr. Ant. Verbickas sugebėjo Tarybos narius įtikinti ir palenkėti kitų srovių atstovus, kad mūsų kونسului Dr. P. Daužvardžiui vėl būtų sudaryta galimybė atgavinti tokį Lietuvos atstovavimą. Nepriklausomybės šventėje.

Nedidelė, kelių šimtų suma, paskatino sukurti jaunesniuosius lietuvių, profesionalus, bankininkus ir Dr. Stepono Biežio iniciatyva, sudarytas sugebėjo Tarybos narius įtikinti ir palenkėti kitų srovių atstovus, kad mūsų kونسului Dr. P. Daužvardžiui vėl būtų sudaryta galimybė atgavinti tokį Lietuvos atstovavimą. Nepriklausomybės šventėje.

Vasario 16-tos banketas — kitų valstybių konsulų priėmimas, įvyks tą patį dieną 5-7 val. p. pietų Bismark Hall, Chicagos miesto centre. Norintieji bankete dalyvauti kreipiasi pas k-to sekretorių Joną Kazanauską — 2202 W. Cermak Road, arba telef. Virginia 7-7747. P. V.

Hammarskjoldas reikalauja galios padidinimo Konge

Jungt. Tautų gen. sekr. Hammarskjoldas pareikalavo Saugumo Tarybą praplėsti jo galią Konge, kad galima būtų sustabdyti kovą tarp politiška suskilusios Kongo armijos dalių. Jis taip pat įspėjo 11 narių organą, kad tarptautinės JT Komandos Konge susilpninimas, kai kuriems nariams atitraukiant savo karinius kontingentus, galės ten privesti prie visų Jungt. Tautų operacijų -- karinių ir ekonominių -- nutraukimo. Jis taip pat pasmerkė kai kurias vardu Kasavubu reikalavimus. Tame posėdyje pirmą kartą dalyvavo naujasis JAV ambasadorius Adlai Stevenson, kurį sovietų delegacija oficialiai pasveikino, pareikšdama įsitikinimą, kad jis

"daug geriau" pagelbėsia Saugumo Tarybai įgyvendinti pasaulinę taiką ir saugumą.

Stevensonas, atsakydamas į Zorino sveikinimą, pabrėžė, kad Jungtinių Amerikos Valstybių delegacija numatanti savo įtaką panaudoti gen. sekr. Hammarskjoldui remti; sovietai, kaip žinoma, nori jį išstumti. Stevensonas nurodė, kad pasaulinė organizacija turi būti "tinkamai finansuojama"; Sovietija atsisakė mokėti įnašus JT kariniams kontingentams išlaikyti Vid. Rytuose ir, kaip atrodo, atsisakys Konge. Baigdamas savo kalbą, Stevensonas pareiškė, kad JAV laiko Jungtines Tautas priemonę išspręsti tokioms svarbioms problemoms, kaip nusiginklavimas ir kiti klausimai.

Saugumo Tarybos posėdžiai Konge reikalui, kai atrodo, nusitęs visą savaitę. Jungt. Arabų Respublika ruošiasi Afrikos ir Azijos valstybių vardu įnešti rezoliuciją, reikalaujančią neatiidėjiojant sušaukti Kongo parlamentą, išvaryti belgus ir paleisti iš kalėjimo Lumumbą.

Leopoldvilėje Kongo karinių jėgų vadas gen. mjr. Mobutu išstato per kautynes į vyriausybės rankas patekusius čekų gamybos ginklus, kuriuos Jungt. Arabų Respublika siunčia Lumumbos šalininkams. Jis ir Kongo civilinės administracijos atstovai reikalavo skubiai atšaukti Dajalį, specialų JT įgaliojimą, kuris kliudąs krašte atstatyti tvarką.

Dr. ANTANAS TRIMAKAS, VLIKo pirmininkas, kalbės iškilmingame Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 43 metų sukakties minėjime Clevelande, vasario 12 d. Jo atsilankymo proga ALT vasario 11 d. 1 val. p.p. Carterio viešbutyje rengia spaudos konferenciją.

Žmogus, kuris išgelbėjo Londoną... (4)

Michelis plečia Prancūzijoje savo agentų tinklą

Po kelių dienų Louis Margot grįžo su savo pirmuoju pranešimu. Jis pralenkė visus lūkesčius. Daug nekalbėjęs, jis vėl išvažiavo ir atgabeno naujų informacijų. Jis dirbo su šuniška išterme ir biurokratišku tikslumu. Jis buvo pirmasis "Réseau Agir" savanoris ir liko vienas iš geriausių.

Michelis telkė jų daugiau -- sunkvežimius, taksius, sofierių, kavinių savininkus, geležinkelio tarnautojus ir kitus. Visada pasitikėjo vien tik savo instinktu, tiesiog netikimu pajėgumu iš pirmo žvilgsnio, po poros žodžių, atskirti tikrą patriotą nuo "drungnojo" arba kolaboratoriaus.

Metų pabaigoje jis jau gaudavo žinias iš tuzino informatorių visuose Prancūzijos kampuose ir juos reguliariai gabendavo į Berną. Jie visi dirbo savanoriškai ir be atlyginimo, bet Michelis pagaliam turėjo pradėti keltis pagrindiniams agentams šiek tiek apmokėti, žinoma, iš savo kišenės.

"ALUS YRA GERAS"

Vienas geriausių jo žmonių, šoferis Louis Villetė, kuris turėjo specialų leidimą, nuolat važinėdamas į griežtai saugomą Atlanto pakrantės zoną, nustatė tikslias vokiečių pakrantių artilerijos pozicijas, atgabeno vienos naujos povandeninių laivų bazės planus ir tikslų aprašymą tariamų pastatų, kurie turėjo nukreipti dėmesį nuo svarbaus Abbeville aerodromo.

Tas aerodromas buvo daugiausiai naudojamas vokiečių naikintuvų, kurie užpuolė britų bombonešius, skrendančius bombarduoti Vokietijos, Vakarais vokiečių pilotai mėgdavo susirinkti į vieną restoraną už 8 km nuo Abbeville. Kai jie išsėdavo, ten atsiradavo Villetė ir iš šeimininko, kuris suprato vokiškai, susirinkdavo žinias apie lakūnų pasikabėjimus. Po poros alaus stiklų jaunieji pilotai praradavo visokį atsargumą, ir jų pastabos, kartais labai kritiško pobūdžio, po poros dienų būdavo su dideliu susidomėjimu išklausomos britų karališkosios aviacijos štabe.

Villetė, kuris pagrįstai laukė artėjančios dienos, kurią aerodromas bus britų bombų sunaikintas, prašė Michelį, kad jam būtų duotas sutartas įspėjimas per BBC siųstuvą. Po kelių savaitių jis su džiaugsmu išklausė tokius žodžius: "Dėmesio, nepaprastas pranešimas: Alus yra geras. Kartoju: Alus yra geras." Tai buvo sutartas įspėjimas.

Antrą naktį užmaskuotasis Abbeville aerodromas buvo britų bombų sunaikintas.

VIENO ASMENS RIZIKA

Taip iš Michelio Hollardo "vieno asmens organizacijos" palaipsniui išsivystė vienas efektingiausių ir drauge keisčiausių Antrojo Pasaulinio karo šnipų tinklų.

"Réseau Agir", kaip jis vėliau buvo vadinamas britų žvalgybos įstaigose, veikė visiškai nepriklausomai ir grynai savo iniciatyva. Nėbuvo jokių parašutintinių iš Anglijos nuleidimų, jokių slaptųjų siųstuvų ir jokios kurjerių sistemos, kaip tai esti giminingose organizacijose, su kuriomis Michelis neturėjo jokių ryšių, taip, net nežinojo apie jų egzistenciją. Jis "paprastai" eidavo per sieną į Berną, kai tik susirinkdavo pakankamai žinių.

Bet kaip tik tai ir sudarė "Réseau Agir" stiprybę ir saugumą. Michelis visą laiką išliko vienintelis, apie kurio egzistenciją žinojo kiti. Tai reiškė, kad vienam bendradarbiui patekus į gestapo rankas, niekada nebus išsprogintas visas agentų tinklas, kas labai dažnai atsitikdavo. Michelis Hollardas rizikavo vienas, jei kuris nors iš bendradarbių jį išduotų.

Trejų metų mėgyje (1941-44) Michelis Hollardas, prancūzų mėgyjė šnipų tinklo "Agir" vadovas, Šveicarijos sieną perėjo 98 kartus, tai yra 49 kartus į

Šveicariją ir 49 kartus atgal, ir niekada nebuvo sugautas. Jis niekada nepraleido nė vieno sutarto susitikimo Šveicarijoje ir nė karto nepavėlavo daugiau, kaip 24 valandas.

Tą nepaprastą sėkmę galima aiškinti kiekvieno žygio tikslu suplanavimu iš anksto ir iš da-

ry atgal. Ten iš slėptuvės miške išimdavo kirvį ir palikdavo ryšulį su geležinkelio insinjomis. Laimingai pasiekęs Šveicarijos pusę, jis tapdavo miestiečiu. Ūkininko drabužiams, kirviui ir maišui, šveicarų žvalgybos nurodymu, muitinėje buvo rezervuota užrakinama spinta.

Michel Hollard 98 kartus perėjo slapta Prancūzijos - Šveicarijos sieną, dažniausiai naudodamas strėlėmis pažymėtus punktus.

lies abiejose sienos pusėse teikiama pagalba. Ypač daug pagalbą prancūzų ūkininkai, kurie ji, daug neklausinėdami, paslėpdavo ir išžvalgydavo apylinkę, kad žygis būtų saugesnis.

Nors Michelis niekada nepateko į vokiečių pasienio sargybų rankas, tačiau ne kartą tik per plauką išvengė.

Jis buvo išdirbęs eilę maršrutų, kurių vienas vedė pro pietinę Ženevos ežero dalį. Naudodamas tą maršrutą, jis visada būdavo persirengęs drabužiais, kuriuos naudoja tos apylinkės ūkininkai. Kastuvais arba kirvis rankoje, bulvių maišas ant pečių papildydavo išvaizdą. O po bulvėmis gulėdavo pavojingi planai, brėžiniai ir sąrašai, kuriuos gabendavo anglams į Berną.

DVIGUBAS PERSIRENGIMAS

Jei naudodavo Machilly-Jussy ruožą, netoli sienos išlipdavo iš traukinio ir geležinkelio stoties bufete pasiimdavo ryšulį, kurį ten būdavo pasidėjęs. Jame, šalia ūkininko drabužių, buvo dar pilna geležinkelio apara - kepurė, raištis, liktarina ir simboliški alyvuoti skudurai. Vėl lūpęs traukinin, jis užsidarydavo tualete, ir po kelių minučių išsėdavo tikras "cheminot" - tiesa, truputį pastorėjęs. Nes po geležinkelio apara jis turėdavo ūkininko drabužius, o po jais - dar miestiečio apsirengimą.

Atvykęs į Machilly, jis išlipdavo pro priešingą traukinio pusę, paeidavo penkis šimtus met-

šiams ruožo 1941 metų pabaigoje (taigi, tuo metu, kada jis dar nebuvo šveicarams labai gerai pažįstamas) Michelį vos nei ištiko tragiškas likimas. Jis jau buvo atlikęs dvigubą persirengimo aktą. Jo draugas ūkininkas Paccot, kaip visada, buvo davęs ženklą, kad arti nėra vokiečių, ir Michelis jau buvo bepradėjęs kopti per 1 m aukščio ir 2 m pločio vielų užvarą, kai staiga pajuto skausmą kojoje: vokiečių patulio šuo.

Michelis bandė atsipalaiduoti, tačiau negalėjo pajudinti kojos. Šuo buvo nepaprastai stiprus. Jis nekando, bet koją laikė lyg replės.

Michelis buvo neginkluotas - savo kirvį ir maišą jau buvo permetęs per užvarą. Beviltiškai apsidairė. Ant žemės, ranka pasiekia, gulėjo didelė medžio šaka. Jis pagriebė ir visomis jėgomis ją įbruko šuniui pro dantis. Tačiau gyvulys nepaleido, Michelis spaudė šaką tolyn, iki jo ranka beveik pasiekė šuns nasrus. Staiga šuns dantis atsipalaidavo, ir nelaimingas gyvulys negyvas nusirito šalin.

TIKRAS NEUTRALUMAS

Nekreipdamas dėmesio į vielų spiai, Michelis ko skubiausiai perlipo kliūtį. Vos tik jam atsėdurus antroje pusėje, iš po vieno medžio išlindo šveicarų pasienio sargybinis su pakeltu šautuvu.

Tačiau jis buvo nukreiptas ne į Michelį. Sargybinis sušuko kažką vokiškai, ir jis atsiskųkęs pamatė, kad du vokiečiai sargybi-

ŠIS TAS IŠ BALTŲJŲ RŪMŲ ISTORIJS (2)

PREZIDENTIENĖ SKALDĖ MALKAS

Respublikos tėvui George Washingtonui, tiek daug kovojusiam dėl Prezidentų Rūmų statybos, nebeteko pergyventi, kaip į juos įsikėlė jo įpėdinis John Adams, kuris ten praleido tik paskutiniuosius savo kadencijos mėnesius.

John Adams į rūmus persikėlė 1800 m. birželio 4 d., būdamas labai blogai nusiteikęs. "Kiekvienas malkų kirtėjas", murmėjo jis, "turi daugiau patogumų, negu aš, Jungtinių Valstybių prezidentas."

Tada buvo pakenčiami gyventi tik šeši kambariai. Medinės užtvaros turėjo saugoti lankytojus nuo dumblo ir balų statybos rajone. Patys rūmai buvo apsupti primityviausių medinių ir skardinių būdelių, kuriose buvo įsikūrę statybininkai. Jie išstus mėnesius šventė, nes jau buvo sunaudoti gautieji pinigai, ir kongresas nenorėjo jų skirti daugiau. Architektas Hoban negalėjo išstusomis savaitėmis išmokėti atlyginimų darbininkams, kurie buvo apsigyvenę skardinėse būdelėse. Jie buvo priversti ten gyventi, nes neturėjo pinigų namo grįžti.

Abigail Adams, energingoji prezidento žmona, po tylaus persikėlimo rašė savo dukteriai, išliedama širdį:

"Namas, tiesa, užsimotas plačiu stiliumi; reiktų mažiausiai trisdešimties tarnų jam tvarkyti. Bet kas gali apmokėti! Mes turime tik tris. Nesutvarkytas nei apšvietimas, nėra nei personalo, kuri parūpintų malkų židiniams. Aš pati savo rankomis skaldau malkas, ir pati nešioju į kambarius. Nes nėra nei varpo tarnams pašaukti. Nepatogumai tiesiog nebeapkeliami. Apie priėmimus negali būti nė kalbos, nes didžiojoje audiencijoje salėje nėra nė vieno baldo. Todėl ją naudoju skalbiniais džizai. Aš nežinau, kaip reikės išskirti tuos likusius mėnesius."

Adamso įpėdinis Thomas Jefferson buvo atkaklesnis. Jo inauguracija buvo skirta 1801 metų kovo 4 dieną. Jis pareiškė kongresui, kad nei joje dalyvausiąs, nei į Prezidentų Rūmus kelsiās, jei kongresas tuoj pat nepasiskirs pinigų namui aptvarkyti taip, kad jame būtų galima gy-

niai taikė jį.

Šveicarai pareikalavus, vokiečiai nuleido šautuvus, ir Michelis peršoko upelį, kuris vaizdavo sieną. Jis buvo jau Šveicarijos pusėje.

Po trumpo, bet aštraus žodžių apsikeltimo, vokiečiai keikdami atsitraukė, ir Michelis norėjo savo gelbėjimui padėkoti.

-- Aš nė nenorėjau tamstos gelbėti, -- grubiai nutraukė jį šveicaras. -- Jie buvo nukreipę šautuvus į Šveicarijos teritoriją. Tai neutralumo pažeidimas. Man pareiga buvo jiems pasipriešinti.

Sutvarkęs antrąjį agresijos veiksmą. Sargybinis griebė tvarkyti pirmąjį: jis areštavo Michelį ir nugabeno į sargybos punktą. Tik susirišus su žvalgybos įstaigomis ir nustačius jo tapatybę, jis buvo paleistas.

(Bus daugiau)

venti. Taip Jefferson išrado "prezidentų streiką".

Populiariajam Jeffersonui tada kongresas suteikė tiek, kiek Adams net nebūtų drįsęs reikalauti. Atėjo baldai, buvo įrengtas parteris. Jis galėjo net iš Paryžiaus išsiųsti sau tarną.

Jeffersonas buvo karštai susižavėjęs prancūzų revoliucija ir todėl pirmasis įkūnijo amerikiečių pionierių tikėjimą, kaip turi atrodyti demokratinės Amerikos politikas.

JAV nepriklausomybės deklaracijos autorius buvo priešinąbė Washingtonui, kuris visą laiką liko anglų 18 amžiaus aristokrato tipas. Jeffersonas nemėgo varginančių "senojo režimo" ceremonijų. Todėl jo priėmimuose būdavo galima dažnai matyti puošniai apsirengusius diplomatus šalia amerikietišku "laimės ieškotoju", apsirengusių įvairiaspalviais kailiais. Jam labai patikdavo Europos karališkųjų dvarų pasiuntinius priimti tarpdury, apsirengus chalatų ir šlepetėmis. Visur, kiek galėdamas, jis demonstravo prieš tuometinį karališkųjų dvarų etiketą.

Taip Jeffersonas išreklamavo Prezidentų Rūmus jaunojoje amerikiečių tautoje. Jis nebuvo ir taupus. Vyno sąskaitos per abi jo kadencijas siekė 10,000 dolerių, kas tais laikais reiškė fantastiškai didelę sumą. Tas sąskaitas jis apmokėjo iš savo kišenės, nes reprezentacinės sumos tada dar nebuvo skiriamos, ir jų pasėkoje jis tikrai buvo įvairytas į bankrotą. Jeffersonas pasitenkino vienu raštinės kambariu ir vienu privatinio sekretorium.

Labai daug Jeffersono eroje Baltuosius Rūmus išpopuliarinti padėjo jo užsieny reikalus ministerio žmona Dolly Madison, storoka, maloni, kiek perplepi gražuolė, kuri gana greit gavo "Doll Dolly" (Lėlė Dolly) vardą. Jeffersonas, įsikeldamas į Prezidentų Rūmus, buvo našlys, todėl prašė James Madisoną, kad jis "paskolintų" savo žmoną reprezentacijai. Kai Madisonas tapo savo šefo įpėdiniu "Doll Dolly" jau buvo gerai pažįstama su viso pasaulio pasiuntiniais ir krašto senatoriais. Jos pastangomis Jeffersonas pasiūlė Madisoną savo įpėdiniu.

Ji turėjo silpnę madoms. Tuo metu buvo labai populiarus geltonasis šilkas, prabangos pre-

kė, gaminama tik Lijone ir Paryžiuje. Gerų pažinčių su kongreso atstovais dėka jai buvo paskirta 6000 dolerių tai medžiagai pirkti, ir be to dar 485 doleriai planiniui bei 28 doleriai gitarai įsigyti.

Dolly Madison sunaudavo visą savo energiją, kad Prezidentų Rūmai taptų jaukesni. Tais metais rūmai buvo pirmą kartą pradėti girti prancūzų madų žurnaluose. Buvo giriama tipiškai prancūziška elegancija, tipiškai prancūziškas skonis - ne vien dėl paties reikalo, bet ir erzinančių anglų, kurie vėl buvo pradėję karą su broliškąja anglosaksų respublika.

Vos tik rūmus galutinai sutvarkius, 1814 metais ties Washingtono vartais pasirodė britų admiralas Sir George Cockburne, kuris paėmė miestą ir liepė Prezidentų Rūmus sudėginti. Gaisro metu išdegė visos rūmų vidus. Admirolas net ir pats pasiūlė: šikavo: jis atvyko įvykio vieton ir pasiėmė keletą minkštų baldų, keletą pagalvėlių ir patalynės, kurioje buvo "Doll Dolly" miegojusi.

Iki 1817 metų rūmai buvo atstatyti ir baltai nudažyti, nuo ko jie gavo Baltojo Namų vardą, kuris oficialiai buvo patvirtintas 1902 metais.

(Bus daugiau)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

Grazi dovana visiems
Naujų metų
proga
Plokšteles tik neseniai
pagamintas
LITHUANIAN - AMERICAN
Long Play Hi-Fi Records

Sol. LIONĖ JUODYTĖ-Matthews yra įdainavusi naują lietuviškų dainų plokštelę —
"MANO

LIETUVOS
PRISIMINIMAI"
(My Lithuanian Memories)
Kaina \$4.98

Antrąją mažą (angliškai) —
"Christmas Carols"
Shepherd Boy and
Sleeping Child.
Kaina 98c.

Išleistas Mill Marlboro Co.
Platintojams užsakius didesnius kiekius — duodama nuolaida.
UŽSAKYMUS SIUSTI:
ALEX MATHEWS
256 Union Avenue,
Brooklyn 11, N. Y.
arba
gaunama visose
radio stotyse

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (40)

DESZŐ ÁRVAY

Žmonės beveik mušasi dėl laikraščio

Popietė buvo labai karšta, ir žuvis nenorėjo kibti. Jokio vėjelio. Retai Dunajus tekėjo taip tingiai. Beveik stovinčiame vandenyje už prielaukos liepto žuvytės siautė būriais. Retkarčiais jos, kaip išbaitytos, išsklidavo, patekdavo srovės kraštan, leisdavosi nešamos, paskui grįždavo į ramų vandenį. Kuzinas rankoje laikė meškere, bet akis buvo nukreipęs į žuvyčių spiečių.

--Kimba, štai, kimba! -- sušuko berniukas šalia jo.

Truktelėjimas buvo pavėluotas. Plūdė ir kablukas iškilo iš vandens. Masalas buvo nugrauztas. Kuzinas nusivilkio švarką ir pasidėjo ant liepto, šalia savęs. Paskui iš dėžutės išėmė šviežią slieką, užmovė jį ant kabliuko ir vėl užmetė meškere. Niekas nekibo. Taip tęsėsi ilgesnį laiką. Sekantis laimikis buvo berniuko. Lazdyno rykštė sulinko. Jos viršūnė lengvai drebėjo. Jis ištraukė ešerį. Kuzinas spėjo, kad jis galėjo sverti ketvirtį kilogramo.

--Gražus laimikis.

--Aš jau didesnių esu pagavęs.

--pasakė berniukas, išsiimdamas kišeninį peiliuką.

--Ar tu neturi tinkelio? -- paklausė Kuzinas.

--Ne.

--Imk mano; o gal jau nori eiti namo?

--Ne.

Jie lėido ešerį į tinkelį. Vėl patekęs vandenin, jis norėjo nuplaukti. Berniukas neatsidžiaugė.

--Aš tikrai jau esu didesnių ešerių pagavęs, --kalbėjo jis, --bet mes turime svežią iš Siofoko, mūsų senąjį dėdę Janošą.

--Ar jis mėgsta žuvis?

--Taip, ir gali apie kiekvieną žuvį šį tą papasakoti, ypač kai užgeria vynu, ir apie ešerį, apie ešerį aš dar nieko negirdėjau.

Jaunuolis sutvarkė savo rykštę ir siūlą, užmovė ant kabliuko masalą ir užmetė meškere. Kuzinas užsirūkė cigaretę.

--Ką pasakoją tavo senasis dėdė Janošas apie žuvis?

--Viską, apie sturių karalių, arba apie liūdnąjį šamą, kuris įsimylėjo žvejo dukterį ir ją su meškere įsitraukė į gelmes, kur ji tyliai dainuoja mirusiems.

--Ak taip, -- tarė Kuzinas, --pasakas.

--Ne tik pasakas, jis gali dar pasakyti, ką kiekvienas sapnuos, kai vakare suvalgys vienokią ar

kitokią žuvį.

--Taip?

--Nevisada pataiko, bet aš vieną kartą pranešiau karpį ir...

--Palauk! -- sušuko Kuzinas. Jo meškerėn kibo, plūdė švelniai, bet stipriai buvo patraukta po vandeniu.

--Prakeikta!

Šį kartą Kuzinas buvo peranksti truktelėjęs.

--Ta buvo didelė, -- pasakė berniukas.

Kuzinas neatsakė. Jis rūkė. Berniukas būtų pasakojęs istoriją su karpiumi, bet nenorėjo būti įkyrus ir tylėjo. Tartum atsiilygindamas, pradėjo šokinėti plunksnos stiebas, kurį jis naudojo plūdės vietoje. Trumpas truktelėjimas iš alkūnės, nei peranksti, nei pervėlai -- ir lazdyno rykštė pradėjo gyvai drebėti. Berniukas pagavo nedidelę žuvį.

--Ar jos skanios? -- paklausė Kuzinas.

--Gera iškeptos, ir mažosios žuvis neblogos. Dėdė Janošas ir jas mėgsta, bet kartą jis man privarė su jomis baimės.

--Ką jis tau pasakojė?

--Tokios žuvis turinčios labai mažus nugarkaulius, kuriuos galima nepastebimai nuryti, ir naktį per sapną, sakė dėdė Janošas, skaudą širdį dėl praeities, apie kurią jau seniai negalvota, nes žuvų gatvė esanti sužlugdyta.

--Ir ką tu jautei?

--Nieko; rytą aš išjuokiau dėdę Janošą; ir undinių, kurias norėtum sulaikyti, bet jos išslysta, aš nespėjau. Dėdė Janošas tik pasakė, kad tam aš dar esu perjaunas.

Kuzinas užsirūkė naują cigaretę. Berniukas vėl užmetė meškere. Jis mielai būtų pasakojęs istoriją apie karpį, tačiau stebėjo meškere ir tylėjo. Jis nenorėjo įkyrėti. Turėjo tam ir priežastį. Retkarčiais žvilgtelėdavo į Kuzino švarką. Iš vidinės jo kišenės kyško laikraščio antgalvė. Kai pradėjo temti, tinkelėje buvo devynios žuvis. Iš jų tik dvi buvo pagavęs Kuzinas. Jis apsilviko švarką ir suvyniojo meškere.

--Jūs galite visas žuvis pasiimti, -- tarė berniukas.

--Ne, ne, man jų nereikia.

--Aš nenoriu už jas pinigų, aš taip atiduodu. Ir jums nereikia imti jų dovanomis. Jei man už tai atiduotumėte savo laikraštį, žuvis nebūtų padovanotos.

--Kokį laikraštį? -- paklausė Kuzinas.

--Tą Irodalmi Uszag iš jūsų kišenės.

--Ar tu pradedas poetas?

--Ne, visai ne, aš norėčiau būti inžinierius.

--Pasiimk visas žuvis, -- pasakė Kuzinas, -- laikraštį aš dovanuoju tau.

--Taip, iš tikrųjų? O, labai ačiū! -- berniukas šokinėjo iš džiaugsmo. -- Jūs žinote, kaip sunku gauti literatūrinį laikraštį. Kioskai būna apgulti, prieš jį atgabenant, žmonės beveik mušasi. Aš labai retai gaunu kokį. Ir žinote, mano sesuo tai beveik pamišusi dėl jo, ir mano tėvas, na, tas pirmas. Ir žinote, kai mes laikraštį perskaitome, tai aš galiu jį parduoti. Gaunu dešimt, penkiolika, gal net dvidešimt forintų, pinigų reikia knygai, "Technikos stebuklai", aš jau seniai noriu ją nusipirkti.

Jie susitvarkė visus įrankius. Berniukas gyveno Budoje. Papuiki iki Petofio tilto juoduėjo kartu. Jie kalbėjo apie technikos stebuklą ir netrukus skrido į žvaigždes.

--Ar jūs inžinierius? -- paklausė berniukas, jiems atsiskiriant.

--Taip.

Berniuko akys privertė Kuziną beveik tikėti, kad išsipildžiusio jaunystės svajonė. Jis perėjo tiltu į Pestą, tačiau ne berniukui apgauti. Išžiobė šviesos. Vakarais buvo labai tvankūs. Kuzinas nuėjo į Rytų stotį. Laikydamas meškere rankoje, stebėjo taksius. Pagaliau surado vieną. Tas privažiavo pro patį ir sustojo ties įėjimu į stotį. Kuzinas nebuvo užmiršęs automobilio numerio. Dar daug kas buvo jo galvoje, ko žuvų gatvė nebuvo sužlugdžiusi.

--Istenems, -- tarė senasis dėdė Janošas iš Siofoko, -- Dieve, už tuos žodžius galima eiti į kalėjimą.

Jie visi sėdėjo dar prieš tuščias lėkštes. Berniukas skaitė iš laikraščio vieną kalbą, kurią rašytojas Guyula Hay buvo pasakęs Petofio klube.

"Iš kitos pusės turėtų būti rašytojo teisė pasakyti tiesą. Visą ir visus kritikuoti. Lūždėti arba mylėti. Apie mirtį galvoti arba visai nesukti galvos. Apšvarstyti, ar šviesa ir šėšėliai teisingai paskirstyti jos darbe. Tikėti Dievo visagalybe, arba Dievą paneigti. Kai kurių penkmečio plano skaičių teisingumu suabejoti..."

Žuvies patiekalas buvo atneštas ant stalo.

"Nemarksistiškai galvoti. Marksistiškai galvoti, nors ir mintis kuri iš to galvojimo išsivysto, dar nepriklauso tiesoms, kurias galima būtų proklamuoti kaip saistančią jėgą..."

--Valgis atšals.

Visi valgė tylėdami.

(Bus daugiau)

Nepaisant skambančių skaičių, pats Mokslų Akademijos pirmininkas prof. Matulis pripažino, kad dabar Lietuvoje mokslininkų specialistų paruošimas esąs mažesnis, negu buvo prieškariniais laikais. Nuotraukoj: Vilniaus universiteto medicinos fakulteto studentai klausosi paskaitų.

ŪKINIS OKUPUOTOS LIETUVOS SMAUGIMAS (3)

V. B.

TIK PASAKOS APIE ŠVIETIMO REVOLIUCIJĄ

Panagrinėjus sovietines statistikas tenka apsigilti, nes retose kuriose srityje Lietuva yra pasiekusi pažangesnių kaimečių lygį. Dažnai nepasiekta nei bendrasąjunginio lygio. Trūksta ir inžinierių ir technikų. Lietuvoje mažiau gydytojų bei ligoninėse lovų, negu 10,000 gyventojų, negu Rusijoje. Kolūkiai silpniau mechanizuoti, mažiau turi motorų, negu kitose Maskvos valdomose srityse.

Imkim kad ir tokią jautrią sritį, kaip švietimą. Juokas ir piktas, kad okupacinė spauda nudaudo, jog Lietuva virto ko ne profesorių tauta. O žinom, kad ir toje srityje atsilieka nuo bendrasąjunginio lygio.

Mokslų Akademijos pirmininkas prof. Matulis jau ne kartą yra pareiškęs skeptiškų žodžių dėl pasiekimų mokslinių kadro ruošimo. Nepaisant skambančių

skaičių apie kasmet išleidžiamus "specialistus", gerai žinoma, kad pav., daktarantų skaičius, palyginti su prieškariniu laiku, netgi sumažėjo! Aukščiausios Tarybos sesijos metu 1960 m. gruodžio pabaigoje prof. Matulis prabilo gana aiškiai. Primindamas delegatams, kad lietuvių mokslininkai pagaliamu sudaro visos Sąjungos mokslinių kadro dalį, jis reikalavo daugiau lėšų jų ruošimui. Jis kėlė, kad "respublikoje būtina sparčiau ruošti aukštos kvalifikacijos kadrus bei specialistus su aukštu lygiu ir viduriniu specialiuoju mokslu". Jis reikalavo "žymiai padidinti priėmimo į aukštąsias ir vidurines specialiasias mokyklas kontingentus". Jis prašo "žymiai padidinti asignavimus mokyklų statybai". Prašė "sustiprinti aukštos kvalifikacijos kadro ruošimo ir mokslinio ty-

rimo įstaigų kadro atlyginimo klausimą". Prof. Matulis pirštu nurodė, kur šuo pakastas. Pav., "dėl nepakankamų kapitalinių įdėjimų labai užsitęsė Lietuvos Žemės ūkio Akademijos statyba".

Faktas, kad prof. Matulis tais reikalais kreipėsi į Aukščiausios Tarybos plenumą, parodo du dalykus. Pirmas, kad net tokių, palyginti nestambių kapitalinių įdėjimų klausimas priklauso nuo centro valdžios, o ne nuo vilniškės "savivaldos". Antra, jam tenka "prašyti", raginti persvarstyti jau sesijos metu padarytus biudžetinių asignavimų, nes tiems reikalams nei 1961 m. nepaskirtos reikalingos lėšos!

Vidurinių, septynmečių ir pradž. mokyklų statyba duoda tam tikrą valdžią apie investicijų į žmones apimtį bei pobūdį. Sovietinis 1959 m. statistinis metraštis (psl. 574-575) paduoda atitinkamus skaičius, kuriuos sudėję randame, kad Lietuvoje 1946 - 58 m. pastatyta 356 naujų mokyklų su 67,700 naujų vietų.

Tačiau tik 85 (24%) iš jų pastatyta valdžios lėšomis su 42,600 (61%) vietų. Likusias 271 mokyklą (76%) su 25,100 (39%) vietų pastatė kolkiečiai iš savo kuklių pajamų.

Per tą patį laiką Rusijos Federacijoje valdžia pastatė 49% visų naujų mokyklų, su 76% visai naujų vietų.

O kdek pokario metais iš viso pastatyta naujų mokyklų, palyginus su bendruoju mokinių skaičiumi? 1959 - 60 mokslo metais sąjungoje tokiuose mokyklose mokėsi 33,3 ml. mokinių, kuriems bendrai pridėta 8,33 ml. naujų vietų t. y. 24,9% (RSFSR --23,3%).

Lietuvoje 440,000 mokinių per tą patį laiką gavo tik 67,700 vietų naujose patalpose -- t. y. tikrai 15,5% išdėsčius per 14 metų, išeina, kad Lietuvoje tik

(Nukelta į 5 psl.)

dovanos

taupytojams

SAUSIO IR VASARIO MĖNESIAIS

PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU

KAS DU MEN. DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS.

DARBO VALANDOS:

pirm. 9 iki 8 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

5 1/4% mokamo už ilgalaikės taupymus!

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

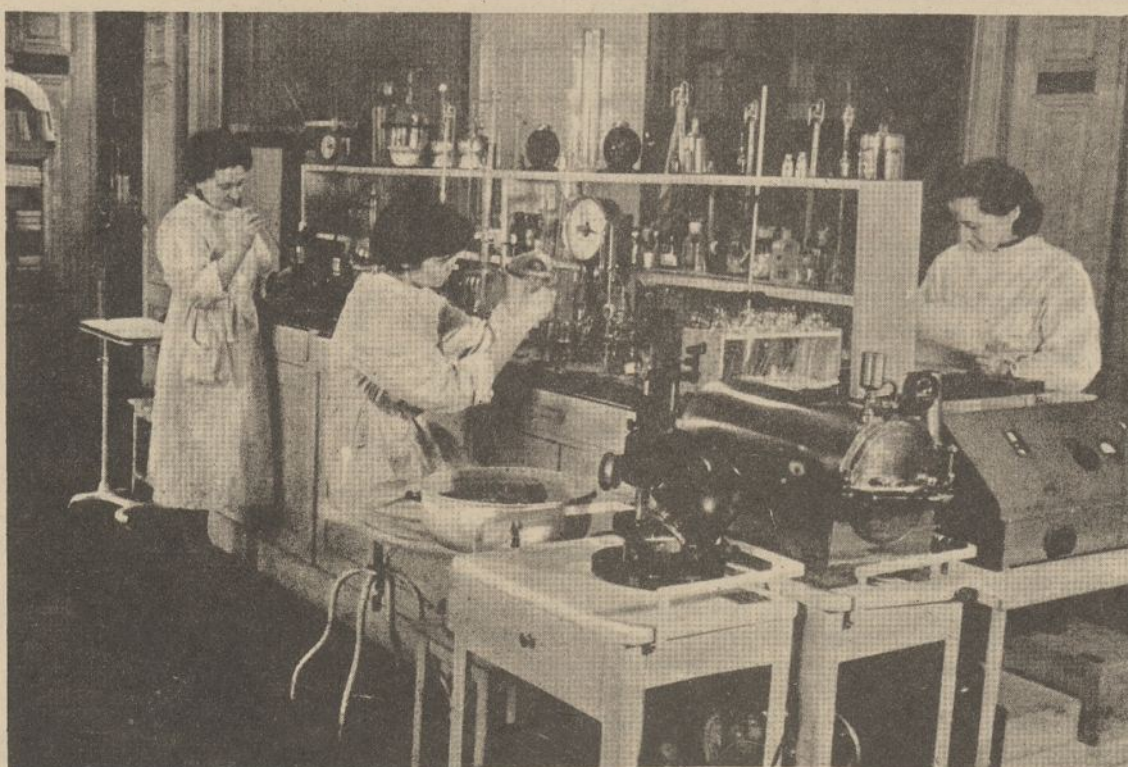
P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: Main 1-1773

Rezidencija: OL 7-2521

Turėdami reikalų prašom į mane kreiptis namų telefonu OL 7-2521 — Peninsula.

Mokslų akademijos eksperimentinės medicinos instituto laboratorija Vilniuje, kuria mėgstama didžiūotis, kaip viena iš moderniausių Lietuvoje... Bet ir tokių "moderniškų" laboratorijų ten labai mažai.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper •
Issued in Cleveland every
Mon., Wed., and Fri. except
in case of Holidays • Pub-
lished by American Lithu-
anian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)
• Editor-in-chief: Baly
Gaidžiūnas • Subscription per
year: \$10.00. Single copy 10
cents • Second Class Postage
Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris
kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penkta-
dieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Proga įrodyti savo tikėjimą lietuvybe

Šiame numeryje spaudžiame Prano Zundės rašinį Vasario 16 Gimnazijos išlaikymo reikalu. Jis, buvęs Vokietijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas ir vienas iš iniciatorių nupirkti dabar turimus gimnazijos namus, dažnai rūmais vadinamus. Taigi nuomonė asmens, kuris tuos reikalus taip pat žino, jais ilgokai gyvenęs ir jiems dirbęs.

Pranas Zundė pasisako priešingai, negu buvo pasisakęs, nors ir sąlyginai, baigiamose ilgesnio rašinio išvadose, neseniai ją lankęs ir daug pasitarimų tuo reikalu turėjęs Juozas Bačiūnas. Pr. Zundė mano, kad Vasario 16 Gimnazija turi būti išlaikyta. Ir pasisako, kodėl ją mums reikia išlaikyti.

Visos Vasario 16 Gimnazijos išlaikymo bėdos susiveda į tris, nuolat ir paties gyvenimo keliamus klausimus: ar bus lėšų, ar bus mokytojų, ar bus mokinių? Žodžiu, į tris: ar bus?

Kaip ten bebūtų, lėšų klausimas yra pats sunkiausias. Ypač, kada dar reikia naujų priestatų, o jų pastatymo kaštai sieks gražią pinigų sumą — apie \$125,000.00. Bet iš kitos pusės, jau Dirvoje esam pranešę, kad tų priestatų statybai reikalingas bendros sumos penktadalis jau gautas. Dar tiek taip pat tikimasi iš Vokietijos vyriausybės gauti. Taigi našta darosi žymiai lengvesnė ir net optimistiškesnė. Jei jau Vokietijos vyriausybė lėšas skiria, tai ji turi tam tikro intereso Vasario 16 Gimnaziją palaikyti. Palaikyti naujus priestatus statant ir joje mokslą tęsiant.

Reikia tikėti, kad visam laisvam pasaulyje gyveną lietuviai, nauja, gerai apgalvota akcija išjudinti, reikalingą sumą sudės. Tik, kaip ir visur, reikia tam tikrų apaštalių. O jų, tikint lietuvybe, atsirast. Atsirast priestatams lėšas renkant ir normalų jos darbą išlaikant.

Antras klausimas, kuris kalba apie reikiamų mokytojų trūkumą, turėtų daug lengviau, negu lėšų klausimas, išsispresiti. Čia tai jau mums beveik ir tikra gėda. Tiek bedarbių mokytojų (čia suprantama savojo specialybės) yra laisvose valstybėse, kad jų gali užtekti net keliom dešimtim gimnazijų. Berods tiek jų Vakarų Vokietijoje, gyvenant stovyklinį gyvenimą, ir buvo.

Mokytojų klausimą turėtų padėti spręsti jei jau ne pačių mokytojų esamos draugijėlės, tai pati Pasaulio Lietuvių Bendruomenės centro valdyba. Ji čia galėtų net ir realaus darbo susirasti telkiant Vokietijos Lietuvių Bendruomenę, o šiuo atveju Vasario 16 Gimnazijai, talką. Nesunku surasti ir gerų lituanistų, o iš jaunesniųjų — anglų kalbos mokytojų. Nuvykti į Vokietiją porai metų tautinę pareigą atlikti ir tikėjimą lietuvybe įrodyti dirbant Vasario 16 Gimnazijoje, būtų tik pažado tęsėjimas, kad viską atliksim Lietuvos labui. Jei būčiau mokytojas, laikyčiau didžiausia garbe, ten bent pora metų padirbėti.

O mokinių, manau, dar ilgesniam laikui užteks. Jų iš 10,000 lietuvių, dabar esančių Vakarų Vokietijoje, ilgai dar reikiamas skaičius susidarys. O juk mokymosi ir paties mokslo sąlygoms pagerėjus, jų galės ir iš kitų kraštų nukeliauti.

Vasario 16 Gimnaziją išlaikyti yra mūsų tikėjimo ir lietuvybės įrodymas. Jei jame kai kuriais požiūriais, yra ir tam tikros romantikos, tai neužmirškime, kad be jos mums dažniau trošku pasidarytų ir daug sunkiau būtų lietuviams esant lietuvybės pareigas atlikti.

B. G.

VASARIO 16 GIMNAZIJA DAR GALI GYVUOTI

PRANAS ZUNDĖ

Juozas Bačiūnas, padaręs eilę tikslų ir teisingų pastabų apie Vasario 16 Gimnaziją, kurią jis neperseniausiai buvo aplankęs, kaip ir prieiną išvados, kad gimnazija tokia, kokia ji yra dabar, panaikintina, o jos vietoje įsteigtinas kokiam nors dideliame mieste bendrabutis, kur apgyvendinti lietuviai mokiniai lankytų vokiškas gimnazijas, o laisvalaikio mokytųsi lituanistikos dalykų. Teisybė, jo tas siūlymas yra sąlyginis, nes savo straipsnio pabaigoje J. Bačiūnas pripažįsta: "Jei Amerikos lietuviai, ...pasirytų nuolat, per eilę metų ištikimai ir pastoviai gimnaziją remti didesnėmis negu ligšiol aukomis, tai ji galėtų išsilaikyti ir geriau stovėtų savo patalpomis ir kitais reikalais."

Klausimas, uždarytina Vasario 16 Gimnazija ar ne, nėra naujas. Buvo laikas, kada iš viso ne daug kas tikėjo jos gyvybingumu.

nė Orda. Gi į pabaigą 14-to šimtmečio čia vėl grįžta ukrainiskij hospod ar (ukrainiečių gospodorus) uskladilytoys" koji deržavy (Lietuvos valstybės sudėty-vaidmeny) ir auga bei klesti tvirtovės Dašiv, būsimasis Očakiv, Čorne Misto ir kt."

O juk lietuviai su savo amžiniais priešais imperialistais lenkais teturėjo ir tebeturi tik ki-viršus. Štai ir savi studentai, savoje naujoje programoje rašė: "Neapsimokėtų priminti jiems (lenkams) Vilnių (Sic!)."

Tuo tarpu, jei kam būtų įdomu, šiandieną galiu parodyti (ukrainiečių dabart, spaudos iškarpa), kad kiekvienam atveju ukrainiečiai atsikerta lenkam ne tik dėl savo Lvivo, bet būtinai ir dėl mūsų Vilniaus. Juk, pvz., jei ne ukrainietis dr. Lev Dobrianski, tikrasis autorius deklaracijos dėl pavergtų tautų, tai niekas nebūtų nei girdėjęs apie pavergtųjų savaitę.

Ar tik ne A. Trimako pasakausių sugestijų poveikyje lietuviai studentai, užmiršę tikruosius bičiulius, pradės bičiulautis su priešais?

Jonas D. Čėsna,
Chicago

REIKIA ATITAISYTI

Visų mūsų laikraščių bendra yda, kad jų redaktoriai, raidžių rinkėjai ar korektoriai kai kuriuos lietuviškus žodžius keičia kitais sužalodami rašinių prasmę.

Štai mano rašinyje padarytas klaidas būtiniausiai reikia atitaisyti.

BŪKIME TURTINGI

Dirvos 8 nr. pusl. 3-me, 3-me punkte, 6-je eilutėje nuo pabaigos, vietoj žodžio NE turi būti JIE.

Dirvos 9 nr. 1-je skilty, 5-me punkte, 4-oj eilutėj nuo pabaigos, vietoj žodžio LIETUVA turi būti SIETUVA.

2-oj skilty, 3-me punkte, 8-toj eilutėj nuo pradžios vietoj žodžio LIGOS turi būti ILGOS EILĖS.

L. Vaičiūnienė,
Chicago

NEREIKETŲ KEISTI

Dirvos Nr. 9, laiškų skyrinyje, radau A. Sodačio, iš Mas-peth siūlymą, kad Dirvoje būtų vengiama specialių skyrių, kurie, esą, smugdo laikraščio turinį. Jis siūlo visus straipsnius, liečiančius grožinę literatūrą, kultūrinius reikalus, humorą, na, ir...filateliją, sudėti į vieną numerį, išleidžiamą kartą per mėnesį.

Kaikurie dienraščiai Lietuvoje taip darė. Pav., dienraštis "Lietuva" šeštadieniais išleisdavo "Iliustruotąją Lietuvą", kur sudėdavo tokius straipsnius ir nuotraukas. Tačiau, tai buvo dienraštis, tai buvo Lietuvoje, ir dėjo tokį priedą ne kartą per mėnesį, o išleisdavo kas savaitę. Kartą per mėnesį dedami skyriai visiškai pasenti, pvz., kas benorėtų skaityti sporto žinias, įdėtus už mėnesio?..

Mano išmanymu, dabar leidžiama Dirva yra gera ir jos turinio bei sutvarkymo keisti nereikia.

Ant. Bernotas,
Waterbury

kio balso gimnazijos reikalų sprendime?

Savo metu rašiau eilei veiklesnių gimnazijos remėjų šiame krašte ir siūliau, kad būtų sudarytas koks nors gimnazijos remėjų centras. Po kelių nedraisių bandymų tas klausimas, deja, buvo pamirštas. Dabar toks centras būtų itin reikalingas.

Nekalbėsiu ši kartą apie tai, kaip jis galėtų ar turėtų būti sudarytas. Svarbu, kad toks būtų. Nauda? Labai didelė. Viena, jis galėtų rūpintis veiksmingesniu lėšų telkimu. Antra, jis galėtų padėti sprendžiant įvairias gimnazijos problemas, kad ir ta patį mokytojų klausimą. Trečia, jis galėtų prislopinti pasaulėžiūrines aistras, kai jos per daug įsisiubuoja pačioje gimnazijoje ar jos artimiausioje aplinkoje.

Ketvirta, jis galėtų daryti be-

žališkus sprendimus tokios didelės reikšmės klausimuose, kaip sakysime, gimnazijos uždarymas ar esminis jos pertvarkymas.

Taigi, kalbant apie pagerinimus, toldo centro sudarymas būtų pirmas ir neatidėliotinas žingsnis. Jei latviai, iš mūsų pasimokę, pajėgia savo gimnaziją išlaikyti, kodėl mes, būdami už juos daug skaitlingesni išeivijoje, turime nuleisti rankas. Tuo pasidžiaugtų tik sovietiniai propagandistai, kurie nuolat kalba, kad mums, išeiviams, rūpi tik prarasti Lietuvoje dvarai ir daugiau niekas.

Gal pasakysite, kad nereikia kreipti į juos dėmesio. Gerai. Bet yra dar tūkstančiai išeivių lietuvių, kuriems Vasario 16 Gimnazija yra šviesesnės Lietuvos ateities simbolis. Nereikėtų jų tikėjimo apvilti. Kartą tą liepsnelę jų širdyse užslopinę, vėliau ir didžiausiu dolerių srautu jos nebeuždegstume.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2245-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

AR JAU ĮSIGIJAI ALMA MATER?

Tai knyga, kuri turi būti kiekvieno lietuvių šeimoje. Ypač jaunimas ją turi perskaityti. Iš įdomaus pasakojimo apie studentų gyvenimą ir mokslą Nepriklausomoje Lietuvoje, jie giliau pažins savo kraštą ir savo žmones.

Rašytojas R. Spalis moka pasakoti traukiančią kūrybos jėga. Todėl visi grožinės literatūros mėgėjai įsigydami Alma Mater, tikrai praturtins savo bibliotekas.

Užsisakydami Alma Mater naudokitės šia atkarpa:

DIRVA

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

VIENAS KLAUSIMAS MŪSŲ
STUDENTŲ ATSTOVAMS

Sausio 21 d. DRAUGO kult. priede atspausdese "Akadem. Prošvaistėse", kurias dabar redaguoja Liet. Stud. Sąjungos Centro Valdyba, pirmasis straipsnis skamba: "NAUJA LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS POLITINĖ PROGRAMA, paruošta A. Budreckio ir priimta LSS X-me visuotiniame suvažiavime, Clevelande".

Šioje, naujoje LSS polit. programoje, kuri jau priimta, yra ypatingo svarbumo turinti pasitraipa; būtent: "Ypatingai draugiškus santykius turime užmegzti su kaimyniniais studentais: latviais, estais ir lenkais". Ir toliau: "Santykiai su lenkais yra sunkesni. Neapsimokėtų priminti jiems apie Vilnių" (visais

požiūriais stebėtinai keista sugesti! -- J. D. Č.).

Kyla klausimas: išvardinti latviai, estai, net lenkai, o ukrainiečiai?... Kodėl ukrainiečiai studentai užmiršti? Gal todėl, kad užsimota "susipažinti" su kitų egzilių studentų tautų istorija, su savąja nepakankamai susipažinus?

Nekalbant jau apie latvius, ypač estus, juk su ukrainiečiais mūsų tautos istorija nemažiau susijusi, negu su lenkų istorija. Ir, svarbiausia, kad ukrainiečiai studentai, yra atstovai viršketuriadešimties milijonų grynų tautos. Jau senais istoriniais laikais ukrainiečiai bei lietuviai, vieni kitiems turėjo gerus sentimentus ir pilnutinį respektą bei pripažinimą. Ir šiandien ukrainiečiai istorikai labai pagarbiai mini visus santykiavimus su lietuviams, ypač Ukrainoje rezidavusiais lietuvių valdovais.

Vieną ryškesnį pavyzdį čia paminišiu: ukrainiečių istorikas J. Mart (žiūr. ukr. demokrat. jaunimo 1959 m. žurnalą "Moloda Ukrajina" nr. 59) taip rašo: "...13 šimtmečių Kipčako stepės užplūsta totorių - mongolų Aukso-

The Communist threat to the remaining liberties of the free world is absolute. Unless the West understands and accepts this, its policies will be ineffective and its survival in peril.

Sir Anthony Eden,
"Foreign Affairs", 1961

Rezistuoti iš bėdos galima Los Angeles palmių pavėsyje, bet koegzistuoti ir kultūrinio bendradarbiavimo gėlele Dovydo dvasioje laistyti, matyti, jau reikia gyventi Washingtonė.

Tokio atsakymo į V. Trumpos viešą laišką Dirvai ir pakaktų, kartu linkint jam sėkmės naujame užmojyje. Jis gi iš esmės neatsako nei į vieną pagrindinių klausimų ir nepaneigia abejonių.

Tačiau V. Trumpa paliejo tokių gaudžių aimanų srovę, jog jo stačiai pagailo. Jau Aristidas Briandis buvo įspėjęs visus besinešančius į politiką, kad šioje profesijoje galima galvos netekti. "C'est le risque du métier" (tokia jau to amato rizika), sakydavo šis žymus prancūzų politikas ir Europos vienytojas. Iš tiesų, nevienas Prancūzijoje į bendradarbiavimo politiką įsipainiojęs neteko galvos okupacijai pasibaigus.

Tad mūsų istorikas turėjo anksčiau apsigalvoti. Dabar jis tarytum visą savo sielą atveria mus begraudindamas ir pats save begirdamas. Kokių tik gerų straipsnių jis parašė Aiduose, Lituanus, Metmenyse! Kokias puikias paskaitas paskaitė Bostone, Santaros suvažiavimuose, Philadelphijoje! Kaip visi jį už pareiktas mintis gyrė! Net "pats" kilmingasis VLIKo pirmininkas V. Trumpos mintis pripažino "padrąsinančiomis mūsų kovai dėl laisvės". Neveltui sakoma: -- "Kada bėda didžiausia, Dievo pagalba arčiausia"...

KARAVANAS IR AKLI VADOVAI

Kas gi ten vartys senus žurnalus, kaip antai 1959 metų kovo mėnesio Aidų numerį, kuriame V. Trumpa išvedžiojo, kad beveik visas mūsų politinės išeivijos gyvenimas esąs pagrįstas melu, ir blogiausia, kad "vadinamos kėdiančios tėvynės vardu" (!). Ir mane su B. Raila pernai vasarą šioje pat Dirvoje jis pavadino -- melo didvyriais...

Tas V. Trumpos straipsnis Aiduose tikra mišrainė visokių teisingų, naiivių ir gerokai dvi-prasmizkų samprotavimų. Jo optimizmas tada buvo beveik neribotas. Jam ir A. Sniečkaus

prakaiba tada jau pasigirdo kaip "visiškai skirtinga nuo ankstyvesnių kalbų. Ir jaunieji Lietuvos poetai atgaivino "lakštingalos ir beržo kultą"! Ateina pergalė, kaip milžiniškas tvanas "...Pergalė ateina be varginančios kovos ir neatsižvelgdama į amžinai neramių rezistentinių "vienybės ardytą". Visa bėda, kad ir V. Trumpai atsitiko, kaip anam Darbininko literatūros apžvalgininkui. Jis nepaskaitė Brazilijos eilėraščių iki galo, kur poetas statė klausimą "Ar ta ateina pergalė? Ar ta?"...

Tame Aidų numeryje lietuvių emigrantinės visuomenės ir krašto ryšių klausimu (apie okupaciją jis ten niekur nekalba) V. Trumpa buvo linkęs pritarti keliems apie Tėviškės Žiburius susispietusiems žurnalistams. Bet kategoriškai pasisakyti tuo klausimu, kaip pats rašo, jis tada dar nedrįso. Tikrai priejo išvadą, kad nors ir "mūsų pačių ir krašto padėtis yra ne normali... bet tai anaipol nereikiška, kad ji būtina turi būti laikina". Reikia pastebėti, kad kai kurie JAV buvusios administracijos pareigūnai jau kur kas diplomatiškiau ir atsargiau nušviesdavo okupuotos Lietuvos dabartinę padėtį pas juos besilankantiems lietuvių veikėjams nurodydami, jog J. A. Valstybės nepripažįsta tokios Lietuvos padėties pastovia.

V. Trumpa, dabartinę mūsų pačių ir Lietuvos padėtį pripažinęs, nebe laikina, lietuvių emigrantinę visuomenę prilygino karavanui, kuriam vadovauja pritykęs, bet aklas vadovas (kas -- ar VLIKas?) ir kurį ištiko smėlio pūga. Anot jo, "vargas bus tiems karavano dalyviams, kurie ir toliau pasitikės savo aklu vadovu. Išsigelbės tokiu momentu tik tas, kuris pasitikės savo jėgomis ir ryšis pats padaryti sprendimą.

Taip V. Trumpa, mėgindamas gelbėtis iš karavano, ir padarė sprendimą: iš santykių su kraštu "visiškai išimti grynai politines problemas, nes mūsų tautai šiandien yra atimta galimybė daryti šia prasme bet kokius sprendimus". Anuometinis Tėviškės Žiburiuose įsispietęs žurnalistas Almus - Šalčius tai dar paprasčiau nusakė: "Sugyventi su tauta, kol kas nuošaliai paliekant jos valstybingumo klausimus".

Žinoma, demokratijoje niekas niekam negali uždrausti verstis bet kokia "Realpolitik". Bet nors V. Trumpa, kaip JAV pilietis, formalinių prievolių Lietuvos Respublikai negali turėti, tačiau

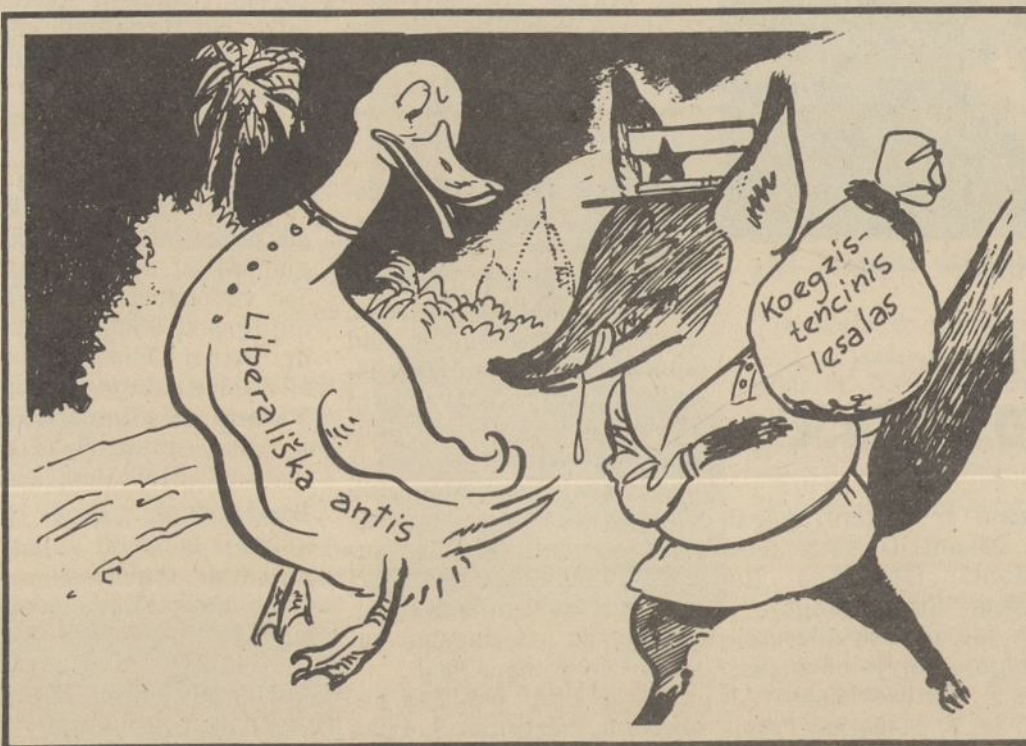
kaip lietuvis vis dėlto jis, berods, nebūtų laisvas nuo moralinės prievolės lietuvių tautai nepiršti jos išlaisvinimo idėjoje spąstingų klystelių.

DOVYDAS IR GALIJOTOS
Labai būdinga, kai V. Trumpa

liau Vakarų politiką grįsti tokiomis viltimis".

ISTORIŠKAS ŽVILGSNIS PER PILVO MIKROFONUS

"Kai prisipiria bėda vanagas verčias pelėda", sako lietuvių liaudies išmintis.

Liberališka antis, įsisiūrėjusi į "koegzistencinį lesalą", nemato lapės seilių...

net ir dabar rado reikalinga nurodyti, girdi, Dovydo dvasių sugriovęs tik pats Chruščiovas, jos išsigandęs. Savotiškas tokio mūsų istoriko sancta simplicitas! Chruščiovas greičiau išsigando ir įsiuto dėl U-2 lėktuvų skraidymų viršum Sovietų teritorijos, arba gal norėjo sukompromituoti Eisenhowerio administraciją ir palengvinti demokratų partijos išrinkimą, tikėdamasis, kad tuo kandidatu būsiąs Stevensonas, kuris Chruščiovui labai patikęs. Galime būti tikri, kad Nikita narsus vyras ir jokių dvasių, nebent išskyrus Stalino, nebijo. Gi Dovydo dvasia, kuri užsmaugė Amerikos Balso lietuviškas bei kitas transliacijas iš Europos, o vašingtoninių vos - vos nepribaigė, -- tebėra gyva. Tik klausytės naujausių Chruščiovų suokimų: Nikita vėl burkuoja, kaip tikras karvelėlis mėlynas...

Būtų labai gaila, jei ir naujoji prezidento Kennedžio administracija Amerikos politiką vėl pradėtų remti viltimis į galimus pasikeitimus Kremliuje nebe Dovydo, o tikro Galijoto dvasioje įtakoje. Net buvęs Anglijos premjeras Edenas, po rimtų savo nesėkmių apmąstymo, priejo aiškia išvadą, kad būtų fatališka to-

Ir mūsų istorikas bei kultūrininkas V. Trumpa, šalia aimanų ir savigyrų, mėgina griebtis naujo argumento -- "pilvo humoro". Humoras jo grubokas, neraliuotas. Matyti, gyvenimas Amerikos sostinėje jo dar nebus daug nubružavęs. Ir, kaip sako lenkai, net ir Paryžiuje iš avyžių nepadarė ryžių.

Kada nors kita proga bus galima papasakoti apie buvusius karštus ir aštrius vlikinius ginčus Wuertburge, kuomet rašėm sąjungininkams memorandumus, gėrėm baltą vyną ir valgėm vogtus, arba, kaip mūsų didieji politikai sakydavo, sukombinuotus konservus. Ir taip pat, kaip keturi "vienybės ardytojai": S. Kairys, V. Sidzikauskas, A. Valuckas ir aš pasitraukėme iš VLIKo, mėgindami pasipriešinti VLIKo daugumos ruošiamam demokratiniam perversmui išbaluoti pirmininką S. Kairį ir jo vieton pastatyti M. Krupavičių, kuris nesutiko kitaip į VLIKą eiti, kaip tik pirmininku. Kaip istorikui, V. Trumpai tat turėtų būti žinoma.

O kai dėl komunizmo ir jo agentų pavojaus, tai kas jo matyti nenori, tam jokie pilvo mikrofonai nepagelbės. Lietuvos ministras pirmininkas Antanas Merkys 1940 m. birželio 12 d., grįžęs iš Maskvos, spaudos atstovams aerodrome pareiškė esąs "pilnai patenkintas įvykiais Maskvoje pasikalbėjimais", o birželio 16 d., jau raudonajai armijai per Lietuvą žygiuojant, per Kauno radiją vis dar ramino mus visus, kad sovietų kariuomenė negriaus mūsų socialinės santvarkos ir nesikiš į mūsų vidaus gyvenimą. (Žr. "Lietuva Tironų Pančiuose", 60, 72 psl.)

Reikėtų prileisti, kad ir prezidentinis kandidatas Kennedys tikriausia jokio mikrofono neturėjo, kai jis rinkiminės kampanijos metu pakartotinai įspėjo amerikiečius apie mirtingą tarptautinio komunizmo pavojų visos žmonijos laisvei. Jis pirštu durė durė už 90 mylių nuo Floridos kranto įsiveisiusius komunistus ir kartu nurodė, kad jau ir Amerikos kai kurie "draugai nuslydo į neutralumą, o neutralieji pasuko prieš pusę".

Pradžioj gėlelę, paskui su kūju per galvą...

Kas dar sugeba savo akimis skaityti, tam nereikia pilvo mikrofono ir Lenino raštams suprasti. O tasai Nikitos pirmtakūnas jau irgi Dovydo dvasioje rašė: "Pirma mes paimsime Rytų Europą, paskui Azijos mases, vėliau apsupsimė Jungtines Amerikos Valstybes, kurios bus paskutinė kapitalizmo tvirtovė. Jos

anksčiau ar vėliau pradeda tekėti "fluxus"...

V. Trumpa apsisprendė "pa-koegzistuoti" kultūrinėje plotmėje. Pagal jo paties skelbiamą danų filosofo Kierkegaardo kalbėjimą -- "Aš įkišu savo pirštą į egzistenciją ir nieko neužuođžiu". (Aidai, 1959 m., Nr. 3). Taip ir mūsų naujasis filosofiškas istorikas pasitikėjo savo jėgomis, ryžosi pats padaryti sprendimą, susipainiojo ir sėdė į balą.

Kagi, visokių klaidų pasitaiko moksloje. Antai, paskutiniame Lietuvių Enciklopedijos XXII tome (538), rašydama apie Lenkijos maršalą Pilsudskį, istorikas V. Trumpa mini jo žygį į Vilnių 1919 metais, bet net neužsimena apie kitą daug svarbesį to maršalo žygį 1920 metais, kurį jo įsakymu atliko Lenkijos kariuomenė, spalio 9 d. okupuodama Lietuvos sostinę Vilnių. Nėra ko lįsti nei į egzistenciją, nei į koegzistenciją tam, kuris joje nieko neužuođžia.

ŠVIETIMAS LIETUVOJE...

(Atkelta iš 3 psl.)

1% mokinių kasmet kėlėsi į naujas patalpas...

Toks lėtas mokyklų statymas vos patenkina natūralių mokinių prieauį. Dėl to spūstis mokyklose nuolat didėja. Apie mokyklinių patalpų padėties pagerėjimą negali būti kalbos. Nėra ko stebėtis, nes ir mokyklų statybai valdžia paskyrė apie 40% mažiau lėšų, negu visasąjunginiui lygiui!

Prof. Matulis prašė okupanto paskirti daugiau lėšų. Prašė, kaip nors padidinti paruoštinių kadry "kontingentus" t.y. leidimo priimti daugiau studentų į universitetus bei aukšt. mokyklas. Kagi veiks neprašė, tas profesorius ir draugas, Matulis. O reikėtų ne prašyti, bet balsu reikėti, nes štai kur klaidios lietuvių diskriminacijos paseka švietimo srityje.

Oficialiais sovietų statistikos duomenimis 1959 m. 1,000 gyventojų teko specialistų su aukštuoju mokslu: Sąjungoje -- 18; RSFSR -- 19; Latvijoje -- bei Estijoje -- 21; Gruzijoje net 38. O Lietuvoje tik 13 asmenų. Tiek, kiek Uzbekistane, Turkmenijoje, Kirgizijoje, tiesa, vienu daugiau kaip Baltarusijoje (12)...

Specialistų su viduriniu mokslu 1,000 gyventojų teko: Sąjungoje ir RSFSR -- 263, Latvijoje -- 344 Estijoje -- 304; Gruzijoje -- 315 ir Baltarusijoje -- 225. O Lietuvoje? Lietuva su 175 vid. mokslo specialistais 1,000 gyventojui atsidūrė absoliučiai paskutiniėje vietoje!

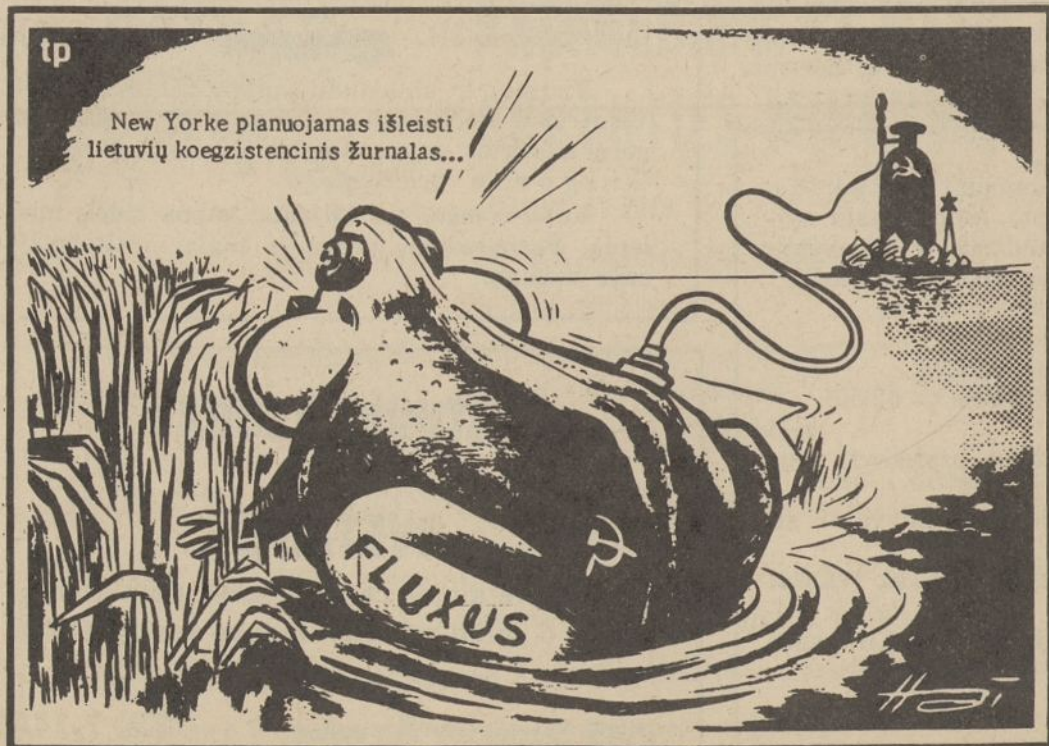
Specialistui su aukštuoju mokslu paruošti užtenka penkerių metų. Vidurinio išsilavinimo specialybę įsigyti galima per dvejus - trejus metus. O pernai atšvestas "tarybinės valdžios dvidešimtmetis..."

Ar dar vis aimanuos dėl "lūdnio buržuazijos palikimo"? O gal Vilniuje negaunama "Narodnoje Chozaišto SSSR" leidinio? Vilniaus valdžia gal nuoduoda tų statistinių faktų nežinanti. Bet juos tikrai žino darbo žmonių masės.

Aštrių faktų realybėje, kaip matome, išgaruoja ir pasakos apie "švietimo revoliuciją" Lietuvoje. Žiauri ir neteisinga centro valdžios politika atsakdinga už tų lietuvių diskriminaciją, kuri vykdoma vardan "komunizmo".

Išėitų, kad lietuvių tauta tik tam "įstojo" į broliškų tautų šeimą, kad būtų planingai skriaudžiama ne tik materialiai, bet ir ir švietimo srityje.

Kitame numeryje: VISIŠKAI APLEISTA BUTŲ STATYBA.

Aktorius STASYS PILKA

LIETUVIŠKAS ŽODIS KLUMPAKOJO VIETOJE

Sakoma, kad nėra pranašo savo tėvynėje. Juk ir Chicagoj gyvenęs lietuvių scenos veteranas Stasys Pilka su rečitaliu turėjo dągintis į rytinio pakraščio kolonijas, idant atkreiptų vietos tautiečių dėmesį. Su malonumu reikia pastebėti, kad jautriausias pasirodė beesas jaunimas. Stasio Pilkos literatūrinį dramatinį rečitalį Jaunimo Centre sausio 19 d. suruošė Lietuvos Studentų S-gos Centro valdyba.

Pačiu pirmuoju eilėraščiu (Eugenijaus Matuzevičiaus "Seno draugo namuose") sukūręs šiltą ir jaukią atmosferą scenoje, Stasys Pilka pravėrė duris į žiūrovo širdį ir sugebėjo užmegsti su juo intymų ryšį. Žiūrovas kaskart pasijusdavo aktorius žodžio sukurtame pasaulyje. Jis matė ir galėjosi to tirpstančio sniego baltumo (Jonas Mekas — "Aš nežinau, ar saulė"), jis drebėjo prieš žiaurųjį toreadorą — mirtį (Vytautas Mačernis — "Torreador"), jis girdėjo geliančiais kaulais senų laivų girždėjimą ir uodė silkių kvapą uosto vandeny (Vladas Šlaitas — "Laivai"), S. Pilkos interpretacijoje gyvi stojosi nepasakyti žodžiai J. Meko eilėraštyje "Reinas", gyvas buvo gimtos žemės kvapas V. Šlaito "Relikvijoje", gyva skrido strėlė pro obelų šakas paleista vaiko, ar nepataikiusi į arą, iš jauno medžiotojo rankos, o pažeidusi saulę, ar apsuptys pilies kovotojo į juodą dangų

paleista ir ieškanti pagalbos, ieškanti Dievo ir nebe-grįžtanti (Henrikas Radauskas "Strelė danguje").

Be jau minėtų eilėraščių pirmojoje dalyje buvo skaityti: E. Matuzevičiaus "Alkis", ir V. Mačernio "Apie rojų", o taipgi finalinis skyrius iš V. Mykoliaičio-Putino romano "Sukilėliai".

Antrojoje dalyje, kaip programoje rašoma, buvo pristatoma 19 šimtmečio prancūzų lyrika lietuvių poetų vertimuose: Charles L. de Lisle "Drambliai" (Leono Švedo vertimas), Victor Hugo eilėraštis tragiškai žuvusios dukters atminimui (vertėjas nežinomas), Paul Verlaine "Užimas smuklėse" (vertė H. Radauskas) ir Arthur Rimbaud "Mano bohema" (A. Nykos-Niliūno vertimas).

Norint iškelti pavyzdinę eilėraščių sugrupavimą pirmojoje, lietuviškoje dalyje, atsižvelgianti į nuotailą, ekspresiją, vidinę jėgą, reikia gerokai suabejoti antrosios dalies grupavimo tikslumu. Triuškinančioji dramblų eisena ugninguoju smėliu, taip įspūdingai S. Pilkos interpretuota, vis dėlto nustelbia subtiliusius tėviškus jausmus ir užimą smuklėse vėlesniuose eilėraščiuose. Ar ne tiksliausia buvo šiuo eilėraščiu užbaigti antrąją dalį?

Rečitalio pabaigai Stasys Pilka davė tris šekspyro monologus: Otello monologą senate ("Otello" 1 v. 1 scena), Hamleto monologą,

EAST CHICAGOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS METINIS SUSIRINKIMAS

East Chicagos Bendruomenės apylinkės metinis narių susirinkimas įvyko sausio 21 d., 5:30 val. vakare šv. Pranciškaus lietuvių parapijos patalpose, Harbor, Indiana. Susirinkimą atidarė apylinkės pirmininkas Zigmas Moliejus, pakvietęs pirmininkauti Kazimierą Pocių, sekretoriauti Česlovą Zaromskį.

Apylinkės valdybos veiklos pranešimą padarė Zigmas Moliejus, kuris suglaustai peržvelgė jos nuveiktus darbus. Jis pabrėžė, kad Lietuvių Bendruomenė yra kultūrinė organizacija, kurios svarbiausias tikslas lietuviybės išlaikymas ir lietuviškos kultūros ugdymas. Tad valdyba, nenukrypdamas nuo savo tiesioginių siekiamų tikslų, metų veiklos bėgyje yra surengusi įvairaus pobūdžio eilę rengimų: Motinos dienos

aktoriaus išėjus ("Hamletas" II v. 2 scena) ir Ričardo monologą Lady Annai išėjus ("Ričardas III", I v. 2 scena). Kadangi, atrodo, buvo daugiau stengtasi, kad kiekvienas gabalas būtų išbaigtas savyje, charakterių subūrimas čia tebuvo daugiau atsitiktinis. Tačiau ir be didesnių pastangų, keletais santūriais gestais ar mizanscenomis S. Pilka sugebėjo kiekvieną charakterį padaryti savitu, skirtingu, įtikinančiu. Geriausiai pavyko Otello monologas.

Labai šiltai publikos su tiktais ir įvertintas S. Pilka buvo priverstas "bisui" duoti dar tris eilėraščius (J. Aisčio "Vorksla" ir "Karaliaus šuo"; K. Binkio "Šimtas pavasarių"). Savo trumpame padėkos žodyje aktorius lyg ir atsiprašė, kad vietoj klumpakio publiką linksmino gyvu lietuvišku žodžiu.

Sąžiningu ir vertu talkininku programoje pasirodė ir chigagiečiams pažįstamas jaunas pianistas Manigirdas Motekaitis, paskambinęs M. K. Čiurlionio tris preludus, F. C. Chopino Valsą Op. 69 ir Baladę. Jis taipgi akomponavo ir, be rodo, pirmą kartą viešai pasirodanti jaunai solistei Daliai Noreikaitei-Kučėnienėi. Ji sudainavo A. Alekso "Meilė", B. Budriūno "Šauksmas", A. Kačanausko "Mano rožė", o taipgi J. Massenet, G. Faure ir G. Puccini kūrinius. Kaip tik šioje vietoje norėtusi išsistarti, kad nebuvo reikalo programą perkrauti ir ištęsti. Taigi, šiuo atveju, buvo galima apsieiti ir be solistės, davusios kiek peržalio mėgėjiškumo atspalvį.

Visi programos dalyviai apdovanoti gėlėmis.

L. Studentų Sąjungai priklauso padėka už S. Pilkos "atradimą".

Kęst. Reikalas

minėjimą, Baisiojo birželio minėjimą, Kariuomenės ir Tautos šventės minėjimą. Šito minėjimo proga apylinkės valdyba suorganizavo moksleivių dailaus skaitymo, rašymo ir deklamavimo varžybas, kuriose varžėsi per 20 moksleivių ir jie visi buvo apdovanoti lietuviškomis knygomis. Dar buvo surengta Vitalio Žukausko humoro popietė ir Naujųjų metų sutikimas. Valdyba taip pat sekė ir reagavo į kitus mūsų Tautos reikalus. Tai pasireiškė telegramų, raštų bei rezoliucijų forma, kurios buvo pasiūstos atitinkamiems valdžių pareigūnams, primenant jiems mūsų Tautos padėtį.

Organizuojant visus čia paminėtus parengimus-minėjimus, apylinkės valdyba turėjo paaukoti nemažai laiko, bet ji nesigaili, džiaugiasi galėjusi pasitarnauti lietuviškam reikalui ir tuomi atlikusi savo tautinę pareigą.

Veiklos metu turėta tikrai nuosirdžių talkininkų ir šia proga buvusioji valdyba nuosirdžiai dėkojo: parapijos vadovybei: kun. klebonui Ignacui Vichurui ir kun. dr. Petruui Celiešui už nuosirdžių bendradarbiavimą; Vasario 16 Gimnazijos rėmėjams, aukų rinkėjams: Antanui Steikūnui, Juozui Bagdanskui, Jonui Mikeilūnui ir Izidoriui Valančiui, paskaitas skačiusiems: dr. Jonui Paukšteliiui, Ig. Serapinui, agr. A. Indreikai, tautinių šokių vadovei Genei Markevičienei, sol. N. Aukštuolienei, chorvedžiui Antanui Rimkui, V. Kanišauskui ir Č. Zoromskui, mūsų šaujamajam jaunimui ir visiems kitiems, vienu ar kitu būdu pagalbėjusiems.

Pradant 1960 metus Vasario 16 Gimnazijos rėmėjų skaičius buvo gerokai sumažėjęs. Iš ankščiau veikusių 4 būrelių — 80 rėmėjų, buvo belikę tik 31 rėmėjas. Vasario 16 Gimnazijos vadovybės prašoma, apylinkės valdyba su dideliu pasisekimu pravedė naujų rėmėjų verbavimą pakeldama jų skaičių iki 63 rėmėjų. Iš mūsų nedidelės kolonijos Vasario 16 Gimnazijai rėmėjų ir kitomis aukomis surinkta ir pasiūsta \$754.00.

Revizijos Komisijos pranešimą padarė Tadas Balčiūnas, kuris perskaitęs revizijos aktą konstatavo, kad piniginės kasos knygos visi įrašai atitinka, pateisinti reikiama dokumentais — sąskaitomis, metinės pajamos \$1971.10, išlaidos \$1841.50 ir likutis 1961 metams \$129.60.

Po to sekė valdybos ir revizijos komisijos rinkimai. East Chicagos apylinkės valdybą sudaro: Kazimieras Valeika — pirmininkas, Kazimieras Pocius — vicepirmininkas, Česlovas Zorom-

kis — sekretorius, Tadas Bačiūnas — kasininkas ir Tadas Mečkauskas — kultūros reikalams.

Revizijos komisiją: Antanas Steikūnas, Valerija Valeikienė ir Zenonas Bagdonavičius.

Į Chicagos Apygardos atstovų suvažiavimą, įvykstantį sausio 29 d., susirinkimas įgaliojo atstovauti naujai išrinktajai apylinkės valdybą.

Vietos liuanistinės mokyklos vardu kalbėjo komiteto pirmininkas Jonas Girdušas, kuris savo tartame žodyje nuosirdžiai dėkojo

būvusiai apylinkės valdybai už nuosirdų bendradarbiavimą, o ypatingai už mokyklai suteiktą piniginę paramą. Jis taip pat prašė naujosios valdybos, kad ji nepamirštų liuanistinės mokyklos reikalų, kvietė ir toliau tęsti nuosirdų bendradarbiavimą.

Reikia pripažinti, kad ir šį kartą metinis narių susirinkimas savo gausumu nepasizymėjo. Iš susimokėjusių solidarumo mokestį 88, dalyvavo tik 22 nariai. O kur visi kiti, ar jau jiems visiškai neberūpi lietuviški reikalai? Pakenė

*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Už metus — \$8.00 ☐

Už 6 mėnesius — \$5.00 ☐

(Tos kainos yra tik naujiems skaitytojams)

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*

CleveLoans

HOME • AUTO • BUSINESS • PERSONAL

LET US
HELP
YOU

70 CONVENIENT, COMPLETE BANKING OFFICES

KELIONĖS Į EUROPA LAIVAIS IR LĖKTUVAIS

— PAVIENIAI IR GRUPĖMIS —

IMIGRANTINIŲ REIKALŲ PATARNAVIMAS.

MIHELIN TRAVEL BUREAU

3956 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio
Telef. EX 1-1047

Quik Auto Service, Inc.

1304 East 9 Str. Tel. TO 1-1673

Vietinių ir užsieninių automobilių taisymas. Visų rūšių mechaninis ir "Auto Body" taisymas, gerai išbaigtas — garantuotas dažymas. Prano Grigonio priežiūra. Vasario mėn. visi klijantai gauna didelę nuolaidą. Pasinaudokit proga ir pigiai susitaisykit savo mašiną.

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus rengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue EX 1-1143

VISI KVIEČIAM ATILANKYTI Į L. S. T. KORP. NEO-LITHUANIA IR L. T. A. SAMBŪRIO RENGIAMĄ TRADICINĮ

UŽGAVENIŲ BLYNŲ BALIŲ

CHICAGOJE

įvykstantį 1961 m. vasario 11 d.
B. Pakšto svetainėje,
2801 W. 38 St.

Staliukai užsisakoma iki vasario mėnesio 9 d. imtinai pas A. Siliūną, 6839 So. Rockwell St. Telef. PR 8-0149.

Svečiai bus linksminami B. Pakšto orkestro ir vaišinami, kaip įprasta mūsų gamintais užkandžiais ir užgavėnių blynais bei kava bei atskiro mokesčio. Veiks savas gėrimų bufetas.

Įėjimas — \$4.00.
Studentams — \$2.50.

Pageidaujama stalus užsisakyti grupėmis. Korporantai kviečiami dalyvauti su spalvomis.

PRADŽIA 8 val. vakaro.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania
ir
L.T.A. Sambūrio Valdybos

Philadelphijos lietuviai ruošiasi Vasario 16 minėjimui

Artėjančios Vasario 16-sios proga Philadelphia lietuvius išieistas toks atsišaukimas:

Esame didžiosios mūsų tautos šventės -- 16 vasario išvakarėse. Sena ir garbinga mūsų tauta prieš 725 metus, karaliui Mindaugui vadovaujant, sukūrė laisvą ir nepriklausomą valstybę, kuri paliko šviesius ir garbingus pėdsakus istorijos lapuose iš kurios ir šiandien mes semiamės stiprybės laisvės kovai vesti.

Vėliau sekusi per šimtą metų rusų sprespauda nenuslopino lietuvių tautoje laisvės ir nepriklausomo gyvenimo troškulio ir 1918 metų vasario 16 dieną vėl buvo atkurta Lietuvos Valstybės Nepriklausomybė.

Tą didįjį mūsų tautos įvykį šiemet minėsime jau 43 kartą, bet minėsime akyvaizdoje skaudaus fakto, kad jau 21 metai, kaip mūsų tauta yra nustojusį laisvės ir neša neišpasakytai sunkią, kruviną, bolševikinę vargijos našta.

Mes, laisvajame pasaulyje gyvenę lietuviai, negalime likti nušaly -- tik stebėtojai, kada ten mūsų tauta veda žūtutinę kovą dėl laisvo ir nepriklausomo rytojaus.

Mes turime vieną sūtelkti

• Atpigintų knygų iki 90 nuoš. galima įsigyti iš Gabijos leidyklos, kuri knygų išpardavinimą pratęsė iki vasario 15 d. Sąrašai siunčiami parašius šiuo adresu: Gabija, 87-85, 95 St., Woodhaven 21, N. Y.

DON'T BE DEAF! TEAR OUT THIS AD!

If you act promptly, you are entitled to receive a valuable FREE book that may change your whole life overnight. It may be the answer to your prayers, if you are hard of hearing and want to hear again so clearly with BOTH ears that you'll understand even whispers.

This valuable FREE book reveals how you may tell who is talking . . . where sounds come from . . . end strain of trying to hear with one overworked ear. This is possible even if you despair of ever understanding easily again. You'll be amazed when you see photographs of exciting Beltones created for folks who won't wear a hearing aid for fear of being stared at.

Write today for this inspiring FREE book, sent in plain wrapper which may give you your second chance at happiness in family, social, business and church life. Address: Dept. 2-814, Beltone Hearing Laboratories, 2900 W. 36th St., Chicago 32. A postcard will do.

visas savo jėgas laisvės kovai paremti, kuriai vadovauja Amerikos Lietuvių Taryba.

Vasario 16-sios minėjime kalbės Lietuvos Pasiuntinys patarėjas DR. S. BAČKIS iš Washingtono. Meninę programos dalį išpildys New Yorko lietuvių choras, vadovaujamas gabaus chorvedžio Vlado Baltrušaičio.

Visi lietuviai skaitlingai dalyvauja 16 vasario minėjime, tuo pareikšdami, kad mes kovosime tol, kol Lietuva bus laisva.

Skirkime tai laisvės kovai vesti galimai didesnę auką.

16 vasario -- Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 43 metų sukakties minėjimas įvyks vasario mėn. 12 dieną, sekmadienį 3 val. po pietų Lietuvių Muzikalinio Klubo salėje, 2715 E. Allegheny Avenue.

Vasario 16-sios Minėjimo Komitetas, sudarytas vietos JAV LB Philadelphia Apylinkės Valdybos iniciatyva iš visų Philadelphia lietuvių organizacijų atstovų.

Balto metinis susirinkimas

Balto 52-ro skyriaus valdyba vasario 5 d., sekmadienį, 2-ą val. p. p. Lietuvių Banko patalpose, 202 North Broad St., šaukia metinį narių susirinkimą. Dienotvarkėje valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, tų organų rinkimai ir einamieji reikalai. Visi nariai labai prašomi dalyvauti. Nariu laikomas kiekvienas Balfą auka parėmęs.

Kova dėl sviedinio moterų krepšinio rungtynėse Clevelande tarp Žaibo ir Aušros komandų. Nuotraukoje iš kairės: Žaibietės A. Barzdukaitė, I. Besperaitytė ir aušrietė I. Romonovaitė.

V. Plodžinsko nuotrauka

• Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos naują valdybą sudaro: Vl. Ramanauskas — pirm., A. Baltrušėnas — vicepirmininkas, A. Čepulis — sekretorius, E. Lenkauskas — išdininkas ir H. Brazaitis — narys kultūriniais reikalais.

Draugijos narių artimiausias susirinkimas įvyks vasario 18 d. (šeštadienį), D. Kesinaitės namuose — 182 Belvoir Blvd.

• Čiurlionio Ansamblio balandžio 30 d. koncertuos Chicagoje. Koncertą rengia Dainavos stovyklos rėmimo komitetas. Koncertas įvyks Marios Aukštesniosios Mokyklos salėje.

• Moterų Sąjungos 30 kuopa kviečia visus clevelandiečius vasario 5 d., sekmadienį, atvykti į Naujosios parapijos kavinę pavalgyti skanių lietuviškų pietų. Jie prasidės tuoj po lietuviškų pamaldų ir tęsis iki 3 val. Kaina tik \$1.50. O pelnas geram tikslui — statomos mokyklos vidaus įrengimui.

• SLA 14-tos kuopos knygų patikrinimas įvyko M. Dunduraitės bute. Be šeiminių, kuri po darbo visus skaniai pavaišino, dalyvavo S. Lazdinis su žmona,

Mišikiai ir A. Šimkūnas. Kuopos susirinkimas įvyks vasario 7 d., Lietuvių svetainėje.

• D. L. K. Birutės D-jos narių susirinkimas, įvykęs sausio 22 d. ponų Bačiulių bute, praėjo gražioje ir patikioje nuotaikoje. Susirinkimą atidarydama pirmininkė V. Nagevičienė pasakė kalbą, pabrėždama draugijos svarbą, jos narių bendradarbiavimą ir draugišką sugyvenimą. Vicepirmin. J. Tallat-Kelpšienė patiekė metinį darbo planą. Dėl jo diskutuota, peržiūrėta veikla ir sudaryti planai ateičiai. P. Jonaitienė padagišką sugyvenimą.

FRANCIS A. COY yra paskirtas vyriausiu vedėju May Co. bendrovės, kuri jau daugelį metų kas savaitę skelbiai Dirvoje, I. May Co. Clevelande naujasis vedėjas yra atėjęs 1958 m. iš St. Louis, kur dirbo giminingoje šiai bendrovei firmoje, F. A. Coy yra 46 metų, gimęs Cincinnati, dirbęs įvairiose didelėse krautuvėse.

J. P. MULL-MULIOLIS
13229 Superior
UL 1-6666

Edna Ave.

2 šeimų netoli Šv. Jurgio
2 naujos gazo krosnys, 2 garažai, pakeliamos durys.

Russell Rd.

6 kambarių — vienos šeimos, labai gerame stovyje, nauja krosnis, kilimai, variniai vandens vamzdžiai. Prašo apie \$9,000. Įmokėjimas tik \$300.00, mėnesiniai mokėjimai per banką nedaugiau kaip nuoma.

Hecker Ave.

2 šeimų 4-3, 2 garažai. Pajamos \$155.00 per mėnesį.

Wheelock Rd.

6 šeimų, mėnesinės pajamos \$350.00. Kaina \$23,900. Įmokėti \$5,000 (gal ir mažiau).

E. 68 Street

2 šeimų, po 2 mieg. kiekviena bute, 2 garažai su pakeliamom durimis, \$12,200.

East Cleveland

Netoli Lee Rd., į pietus nuo Euclid Ave., puikus mūrinis vienos šeimos namas. 3 mieg., didelis saulės kambarys, šildoma radiatoriais, gražus sklypas.

Colonial Heights

Į pietus nuo Euclid Ave., 2 šeimų 5-5, atnaujinti garažai.

Euclid, Ohio

Didelis 7 mieg. namas ant Euclid Ave. Geros pajamos iš pravažiuojančių "Tourist Home".

Galim greit, geromis rinkos kainomis parduoti Jūsų namus juodukų rajone.

Bendradarbis:
Algimantas Dailidė

Clevelando LSK Žaibo dešimtmečio sportinių varžybų sekretoriatas. Iš kairės: R. Liogys, H. Pikturna, A. Juodvalkis ir P. Stungys.

V. Plodžinsko nuotrauka

rė malonią staigmeną atgabendama į susirinkimą įrengtą kėdę ir kalbas įrašė. Po susirinkimo p. Bačiulienės gražiai pavaišintos, dalyvės išsiskirstė pasižadėdamos aktyviau veikti ir dažniau susitikti.

• Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus susirinkimas šaukiamas vasario 5 d., sekmadienį, 12 val. 30 min., Dirvos patalpose. Visi nariai prašomi dalyvauti.

• Kaip ir praeitais metais, pajamų mokesčiai bus pildomi Dirvoje šeštadieniais, pradedant vasario mėn. 18 d. arba pagal susitarimą, telefonu RE 1-7222. Mokesčius pildo Jonas Kazlauskas.

• SLA 14 kuopos narių susirinkimas įvyks vasario 7 d., 7 val. vakare Lietuvių salės svetainėje. Susirinkime bus patiekta išdo sekretorės 1960 metų kuopos pajamų ir išlaidų apyskaita. Susirinkimui pasibaigus ten pat bus paminėta Vasario šešioliktoji.

• Išnuomojamas kambarys vyrui ar moteriai. Kreiptis: A. Sutkuvienė, 1394 E. 47 St.

• Išnuomojamas kambarys moteriai arba vyrui. Galima su maistu ir be maisto. 1247 E. 84 St., GA 1-7543.

GERI NAMAI

Dviejų šeimų 5-5, garažas, dideli kambariai, prie pat Naujos parapijos.

Plytinis 4 miegamųjų vienos šeimos, naujas karšto vandens šildymas, netoli Naujos parapijos.

3 miegamųjų Šv. Jurgio parapijos rajone. Labai gerame stovyje. Nori tik \$10,800. Galite pirkti su mažu įmokėjimu.

Dvi krautuvės ir butas, mūrinis, beveik naujas pastatas E. 200 gt., gerame biznio rajone.

Labai geras 5-5 Eddy Rd. rajone.

Norintieji išvengti bedarbės, pirkite gerimų krautuvę, parduodamą lietuvių rajone.

Išnuomojamas moderniškas ofisas daktarui Naujosios parapijos rajone.

Norintieji pirkti ar parduoti prašomi paskambinti: IV 1-6561 arba MU 1-2154

Juozas Mikonis — Realtor
EAST SHORE REALTY
780 E. 185 gt.

BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

UNITED PROVISION

CLEVELAND and COLUMBUS, OHIO

CLEVELANDO AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA MALONIAI KVIEČIA BROLIUS IR SESERIS LIETUVIUS ATSILANKYTI Į

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS
PASKELBIMO 43 METŲ
SUKAKTIES MINĖJIMĄ

KURIS ĮVYKS

SEKMADIENĮ, VASARIO 12 DIENĄ,

TOKIA TVARKA:

10 val. ryto pamaldos Šv. Jono Katedroje — Superior ir East 9-os gatvės kampas. Pamaldų metu giedos Čiurlionio Vyrų Choras, vadovaujamas muz. Alfonso Mikulskio.

11 val. (tuoj po pamaldų) iškilmingas aktas Šv. Jono College salėje (greta katedros).

Programoje VLIKo pirmininko Dr. Antano Trimako ir senatoriaus Frank J. Lausche kalbos ir meninė dalis.

Meninę dalį atlieka Juliana Lulzaitė-Burke ir Birutė Smetonienė.

Pamaldose ir iškilmingame akte organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

DIRVA

Nr. 14

1961 m. vasario 3 d.

KAS IR KUR?

• **A. Landsbergio** dramos "Penki stulpai turgaus aikštėje" angliškosios versijos premjera įvyks Chicagoje, vasario 5 d., 2 val. p. p., Lake Shore Club auditorijoje (850 N. Lake Shore Drive). Veikalą stato Chicago Community Theatre, Inc., režisuoja Mr. Everett Clarke.

Chicago Community Theatre buvo įsteigtas 1957 metais. Steigėjų tikslas buvo suteikti Chicago ir priemiesčių gyventojams rinktinių amerikiečių bei verstinių dramos veikalų repertuarą. Iki šiolei CCT pastatymus aplankė virš 27,000 žiūrovų. Už pasitarnavimus miesto kultūriniam gyvenimui, Chicago burmistras Daley suteikė CCT ypatingą pažymėjimą.

"Five Posts in the Market Place" režisierius Everett Clarke yra amerikiečių scenos veteranas, pastatęs eilę veikalų Bostone bei Chicagoje. Vėlesni "Five Posts" pastatymai numatomi vasario 12 ir 19 dienomis. Savo programoje, CCT apibūdina "Five Posts", kaip "lyrišką tikėjimo, siekimo, drąsos ir meilės istoriją".

Kaip atmename, "Penkių stulpų" lietuviškoji premjera įvyko Clevelande, 1958 m. rudenį. "Vaidilos" trupės pastatymą režisavo P. Maželis.

• **Dail. Viktoro Vizgirdos** kūrinių paroda atidaroma vasario 5 dieną, 2 val. p. p. Almaus galerijoje, 77 Steamboat Road, Great Neck, N. Y. Paroda tęsis iki vasario 17 dienos. Almaus galerijoje

visada galima pamatyti ir kitų mūsų dailininkų kūrinių.

• **Lietuvos Nepriklausomybės Fondui** aukas galima siųsti šiuo adresu: Liudas Tamošaitis, išd., 90-34 78 Street, Woodhaven 21, New York.

• **Vyt. Valaitis**, Newsweek foto korespondentas, virš savaitės prabuvo Izraelyje ruošdamas laikraščiuo vaizdinę medžiagą. Buvo susitikęs ir su žydais, kilusiais iš Lietuvos.

• **L. Narbutis**, iš Chicago, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

• **Kazys Valužis**, iš Elizabeth mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

DETROIT

Metmenų kultūrinio žurnalo vakaras Detroito

Sekantį šeštadienį, 1961 m. vasario 11 d., 6 val. vak., Tarptautinio Instituto patalpose, 111 East Kirby Avenue, įvyks Metmenų kultūrinio žurnalo trečio numerio sutikimas.

Programoje literatūra ir jos nagrinėjimas. Julius Kaupas skaitys savo kūrybą, Vytautas Kavolis kalbės apie lietuvių intelektualines generacijas, Bronius Vaškelis nušvies 1960 metų Nobelio literatūros premijos laureato St. John Perse kūrybos kelią. Po paskaitų seks diskusijos.

Vietoj įėjimo mokesčio auksuojama Metmenų žurnalui paremti. Vakara rengia Detroito santariečiai. Detroito ir apylinkių lietuviai kviečiami atsilankyti.

Mielą JAV LB Centro Valdybos pirminką

STASĮ BARZDUKĄ ir jo šeimą,

mylimai motinai mirus Lietuvoje, giliausiai užjaučia

JAV LB CV nariai:

Dr. A. Nasvytis, Inž. P. J. Žiūrys,
A. Puškoriūtė, E. Karnėnas,
J. Staniškis, P. Balčiūnas,
V. Mariūnas, Vl. Braziulis

Liūdesio prislėgtą

MIKĄ KLIMĄ,

ALT S-gos Elizabetho skyriaus kasininką, ir jo šeimą, jo žmonai KAZIMIERAI apleidus šį pasaulį, giliai užjaučia ir drauge liūdi

ALT S-gos Elizabetho skyriaus nariai ir valdyba

Visuomenininkui

POVILUI BUDREIKAI

mirus, jo žmonai SOFIJAI ir broliui JUOZUI giliai užuojautą reiškia

J. Stanaitis

M. Varnienės ir D. Petrutytės vadovaujamo židinėlio vaikučiai atrodo labai užsiėmę piešimu.

V. Juknevičiaus nuotrauka

Naujoji lietuvių skaučių vadovybė

VYR. SKAUTININKĖ ONA ZAILSKIENĖ

Ona Zailskienė, savo skautišką karjerą pradėjo 1931 metais jaun. skaučių dr. vės draugininkės ir skaučių skyriaus vedėjos pareigomis mišriametunte Žemaitijoje, būdama jauna pradžios mokyklos mokytoja.

Jau sekančiais metais iš mišraus tunto skautės atsiskyrė ir skaučių tunto tuntininkė buvo paskirta O. Zailskienė, kuriam vadovavo iki bolševikų okupacijos.

Dalyvavo įvairiose vadovių stovyklose, suvažiavimuose ir sąskrydžiuose. Lygiagrečiai gilinai ir savo pedagogines žinias įvairiuose kursuose. Gyvendama Vilniuje lankė Pedagoginį Institutą.

1938 m. Pirmoje tautinėje stovykloje vadovavo Žemaitijos rajonui. Ta proga už ypatingą pasižymėjimą buvo apdovanota Lelijos ordinu.

I paskautininkės laipsnį pakelta 1934 metais. O 1937 metais pakelta į skautininkės laipsnį. Vokietijoje, Ingolstadt, įsteigė skaučių šešupės tuntą ir jam vadovavo. Tuo pat metu buvo ir L. S. S. Tarybos ir Pirmijos

FLORIDA

Vasario 16 minėjimas

Minėjimą rengia ALT Miami skyrius. Įvyks vasario 12 d., 2 val. po pietų, Miami Lietuvių Klubu svetainėje — 3655 N. W. 34th St.

Valdybos pastangomis yra ruošiamos Lietuvos laisvinimo reikalų rezoliucijos įtakingiems valdžios pareigūnams. Skyriaus valdyba deda visas pastangas, kad minėjimas būtų įspūdingas. Į minėjimą įėjimas nemokamas, todėl skyriaus valdyba kviečia visus lietuvius skaitlingai minėjime dalyvauti.

1960 m. gruodžio mėn. 30 d. mirė mūsų mylima mamytė **Elena Surkovienė** ir buvo palaidota Clevelando kapinėse.

Mūsų liūdesio valandoje ją atlinkiusiems, palydėjusiems į kapines, pareiškusiems spaudoje ir žaiskais užuojautą, reiškiamame nuo širdų dėkui: kun. M. Smirnovui, Mr. and Mrs. J. D. Ireland, Mrs. R. Mussun, J. ir M. Apanavičiams, Dr. ir B. Skrinskams, M. ir J. Mikoniams, A. Apanavičiui, Clevelando skyriaus Birutietėms, ALTO Clevelando sk., LB Clevelando I Apyl., Clevelando Ramovėnams, J. ir B. Smetonams, Nagevičienėi, P. Pacevičienėi ir Pakūnams, O. Al. Mikulskiems, M. P. Žiliams, V. J. Bartkams, E. Mažonui, L. A. Leknickams, Pr. Blumentalienei, Malcanams, E. J. Steponavičiams, B. S. Garlauskams, B. Pr. Maineliams, I. A. Jonačiams, L. J. Champagne, A. Jackman, N. Velps, Z. Parpuch, M. J. Itomlenskams, A. B. Gražuliams, J. Inčiūrai, V. Kasakaičiui, V. Biliūnui, P. Gruodžiui, A. Woinich ir sūnui ir kitiems mūsų prieteliams bei pažįstamiems.

Milita ir Vincas Apaniai su šeima

1961 m. sausio 30 d. Clevelandas, Ohio.

L. S. Seserijos vyriausioji skautininkė v. s. ONA ZAILSKIENĖ

pakelta į vyr. skautininkės laipsnį.

1949 metais atvykusi į J. A. V. buvo viena iš lituanistinės šeštadieninės mokyklos organizatorių Cicero ir metus laiko jai vadovavo. Buvo dvi kadencijas Tremtinių draugijos valdyboje ir talkino mokytojų sąjungai organizuojant vaikų teatrą. Orga-

L. S. Seserijos vyriausios skautininkės pavaduotoja vyr. skn. KUNIGUNDA KODATIENĖ.

ir jaunimo auklėjimo klausimais.

1954 metais buvo išrinkta L. S. Seserijos vyriausia skautininkė. Šias pareigas ėjo iki 1958 m. sausio 12 d., kada jas perdavė v. s. L. Čepienė. 1958 metais apdovanota Geležinio Vilko ordinu.

1960 m. rugsėjo-lapkričio mėn. įvykusio L. S. S. korespondencinio suvažiavimo vėl 3 metams išrinkta Lietuvių Skaučių Seserijos vyriausia skautininkė.

1961 m. sausio 29 d. v. s. Ona Zailskienė perėmė vyriausios skautininkės pareigas ir pradėjo vadovauti Lietuvių Skaučių Seserijai. Vyriausia skautininkė O. Zailskienė pasiekia šiuo adresu: 1934 So. 48 Court, Cicero 50, Ill. V.K.

VYR. SKAUTININKĖ

KUNIGUNDA KODATIENĖ

Nuo 1925 m. priklauso Skaučių Seserijai ir visą laiką aktyviai joje dirba. Pradžioje skaitininkė, vėliau adjutantė ir draugininkė Kybartų gimnazijoje, 1930-1934 studijavo Vytauto Didžiojo Universitete Kaune ekonomiką ir kartu buvo studentų skaučių dr. vės pirmininkė 1935-6 Kauno radiofone skautiškų radijo valandėlių vedėja. Vokietijoje Nurtin-gene ir Schabish-Gmünde 1946-1949 ir Detroito 1950-1954 "Gabiljos" tunto skaučių tuntininkė. Ilgametė Skautų S-gos tarybos narė ir nuo 1954 m. Skaučių Seserijos vadijos narė: socialinio skyriaus ir vėliau tautinio skyriaus vadovė. Dabar L. S. Seserijos korespondencinio suvažiavimo išrinkta vyriausios skautininkės pavaduotoja. Daug yra stovyklavusi ir pati stovykloms vadovavusi.

Nuo 1935 m. priklauso ir Šaulių S-gai. 1935-38 m. Ž. Ū. M-jos moterų-šaulių būrio vadė, 1938-40 moterų šaulių centro tarybos švietimo vadovė, o taip pat Lietuvoje leisto moterų šaulių žurnalo "Šaulė" redaktorė. Šaulių S-gos siūsta, kaip moterų šaulių atstovė, lankėsi Suomijoje ir vizitavo Latvijos ir Estijos šaules. J. A. V-se nuo 1958 m. Šaulių S-gos centro valdybos narė ir Kario žurnale moterų šaulių skyrelio "Šaulė Tremtyje" redaktorė.

Ir kitose mūsų visuomeninėse, kultūrinėse bei šalpos organizacijose ėjo įvairias pareigas. Bendradarbiauja skautiškoje, šauliškoje ir kitoje lietuviškoje spaudoje. Išėivijoje teko dirbti ir pedagoginį darbą: Nurtin-gene kaip vaikų darželio vedėja, Detroito šešt. mokyklos mokytoja. Lietuvoje kurį laiką dirbo Ž. Ū. M-jos buhalterijoje, bet labiausia buvo pamėgusi socialinę sritį, kurioje paskutiniu laiku, iki pasitraukiant iš tėvynės ir dirbo: 1938-40 Kauno m. moterų ir mažamečių darbo inspektorė, 1941 m. Kauno m. socialinio aprūpinimo įstaigos vedėja ir 1942-44 m. Savitarpinės pagalbos vyriausio komiteto motinos ir vaiko globos vyr. referentė.

V.